

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador
General San Martín
1950 rugsėjo 23 d.
Nr. 16 (32)

IVYKIAI IR IŠVADOS

DAR KARTĄ PRIE KORĖJOS GRĮŽTANT

Nors karas tolumoje Korėjoje, bent kaip šiuo momentu atrodo, pasisuko amerikiečių ir jų sąjungininkų labui, negalima betgi nepastebėti stambiųjų klaidų, kurios tą karą išsukė ir jau tiek daug jauno kraujo patvindė. Korėjos įvykis yra, gal būt, pilnas bei atbaigtas antrojo pasaulinio karo visų galimų politinių ir karinių nepamatumų, apsigaudinėjimų ir nesąmonių išdava.

Korėja iš japonų faktiškai išlaisvino amerikiečiai, bet nei iš šio nei iš to pusę jos (kaip ir Europos) atidavė bolševikams. Šalis buvo perskelta pusiau dirbtine siena, vadinamąja 38 paralele, nuo kurios į šiaurę pasiliko raudonoji armija, o į pietus-amerikiečiai. Patikėjimas Maskvai tokios strateginės pozicijos, iš kurios raudonoji armija galėtų smogti Kinijai, Japonijai ir kontroliuoti tos srities svarbiausius uostus, atrodo, galėjo būti padarytas tik tokių žmonių, kuriems pirmiausia rūpėjo Kremliaus patenkimas, kaip tautų išlaisvinimas ir demokratijos saugumas.

Bet šią klaidą sekė kitos nemažesnės. Kai Maskva šiaurinėje Korėjos dalyje visu spartumu organizavo korėjiečių - mandžiuriečių - kiniečių galingą raudonąją armiją ir veidmainingai skelbė iš ten atitraukianti savo okupacinę kariuomenę, amerikiečiai pietinėje dalyje rūpinosi tik demokratinį rinkimų pravedimu ir greitesniu grįžimu namo. Jie, teisybė, paliko 500 savo karinių patarėjų bei valdininkų su sekretorėmis, bet, kaip vėliau pasirodė, šito gerai apmokamo štabo reikšmės būta beveik tik nulinės. P. Korėjos kariuomenė buvo menkai organizuojama, dar menkiau apginkluojama vien jau tais apskaičiavimais, kad demokratinėi sričiai pavojaus nesą ir negali būti dar bent keletą metų. Juk Maskva ir jos tarnai visame pasaulyje tik apie taiką šneka...

Kai šimtai sovietinės gamybos tankų, daugybė motorizuotos artilerijos ir keliolika pėstininkijos divizijų buvo telkiami prie nelaimingosios demarkacinės linijos, amerikiečių karinė žvalgyba nieko pavojingo dar nebuvo pastebėjusi, ir Vashingtono aukšti pareigūnai tą parako statinę buvo lyg ir pamiršę. Tada atsitiko taip, kad raudonieji smogė kaip žaibas naktį, staigiai pribloškė pietinių korėjiečių prastai ginkluotą kariuomenę ir su planingu komunistiniu žiaurumu per pusantro mėnesio persirito išilgai visą šalį. Amerikiečiai buvo priversti į šį pusiasalį sugrįžti ne tik iš Japonijos, bet skubėti net iš mielųjų tėviškių, iš 10.000 kilometrų tolio. Pirmieji jų nuostoliai žmonėmis buvo ypač žiaurūs. Taip, pagaliau, savo vadų klaidas ir nuodėmes jau nebuvo galima išpirkti doleriais: prisėjo kraujo aukos ir tai nemažos...

Ikišioliniai Jungt. Tautų armijos nepasisekimai Korėjoje buvo paprastai pateisinami mažesniu karių skaičiumi ir prastesniu jų apginklavimu. Kad iš visų pasaulio kampų nelengva į Tol. Rytus greitai sutelkti didelę armiją, tai savaime aišku, bet kad sovietų apsiginklavimas būtų pranašesnis už amerikiečių, tai tokius pranešimus iš fronto skaityti ir liūdna ir baugu.

Demokratinis pasaulis jau tiek kartų buvo viešai ir iškilmingai užtikrintas amerikiečių ginklų persvara ir tobulyste, jų nepalyginama technika ir pramone, kad kai kam galėjo atrodyti, jog komunistams nugašinti užteks tik prez. Trumano įsakymo JAV aviacijai ir laivynui pasijudinti. Tačiau jau pirmomis karo dienomis

pasirodė, kad tie, kurie puolimą planavo, buvo ne vaikai ir ne naujokai. Iš patyrimo jie žinojo, kad ir šiame kare lemiamą vaidmenį atliks paskui galingus tankus besiveržianti gausi pėstininkija. Šitai tikrovei paaiškėjus, ne tik pietkorėjiečiai, bet ir patys amerikiečiai pasigedo daugiau ir stipresnių tankų, daugiau artilerijos, daugiau automatinų ginklų. Deja, daugelis taip garsintų amerikiečių moderniausių ginklų esą kol kas tik ant popieros ar tik dar pradėdami gaminti.

Pasirodė, kad amerikiečiams pirmoje eilėje trūksta didžiųjų tankų, kokių turi komunistai. Dabar pranešama, Jungt. Valstybėse tokie tankai pradėdami gaminti serijomis; tai bus 50 tonų galingų šarvų sunkieji tankai su 102 milimetrų kanuolėmis, bet... jie būsią didesniais kiekiais pagaminti tik po poros metų. Išryškėjo ir kiti apsiginklavimo bei kariuomenės

parengimo trūkumai, kuriuos negalima taip greit pašalinti. Dėl to turėjo atsisistatinti krašto apsaugos ministeris Johnson, savo vietą užleisdamas daugiau patyrusiam gen. Marshallui. Buvusiam ministrui prikišama, kad jis viską daręs "per mažai ir per vėlai".

Buvo raminama, kad Amerika P. Korėjai davė ginklų už 120 milijonų dol. Kai karui prasidėjus senato komisija ėmė tyrinėti, kas gi atsitiko, kad korėjiečiai neturi kuo gintis, tai paaiškėjo, kad tam tikros įstaigos visai nesiskubino panaudoti skirtųjų kreditų. Iki karo pradžios P. Korėjos ginklų patobulinimui praktiškai nebūvę išleista tik du šimtai dolerių... Nėra ko stebėtis, kad po to visko ypač neramu pasidarė toms Europos šalims, kurios ginklų laukia iš Amerikos ir kurioms Korėjos įvykiai gali pasikartoti kiekvienu momentu.

Č.

Lietuviškas
piliakalnis...
Milžinų
ten
kaulai
puva,
vertika
jū
kapai...

Didelė Naujiena Korėjos Kare

Rugsėjo 15 d. visus sudomino žinios apie amerikiečių ir jų sąjungininkų kariuomenės išsilaipinimus toli fronto užnugaryje — Wolmi saloje, Inchon uoste, Kimpo aerodrome. Po poros dienų ši kariuomenė jau išiveržė į Seul miestą, Korėjos sostinę, kur kryžiuojasi svarbūs geležinkeliai, plentai ir pramonė. Buvo išsilaipinta apie 50.000 karių, o vėliau padidinta dar naujais daliniais. Tuo būdu netikėtai atidengtas naujas frontas, kuris gali pakeisti visą strategiją ir visą Korėjos karo eigą. Kariuomenės išsilaipinimui panaudota net 260 laivų. Prieš tai aviacija ir karo laivynas numatytus taikinius nepaprastai smarkiai sūbombordavo. Visa ši operacija laikoma labai gerai suplanuota ir įvykdyta.

Dabar su ypatingu dėmesiu laukiama, ką toliau darys Sovietai ir raudonoji Kinija. Jei jie atvirai neįsikiš, generolas Mac Arthur numato karą ten baigti dar prieš žiemą.

Anglai ir Prancūzai Valosi

D. Britanijoje šiemet buvo pastebėta nemaža sabotazo veiksmų laivyne, paslaptinai kurstomų streikų ir komunistinių šnipų siautėjimas, ypač prie atominių dirbtuvių. Darbo ministeris Isaacs dabar parlamente apkaltino komunistus dideliu mastu projektuojant agitaciją pramonėje ir kenkiant šalies apsiginklavimo pastangoms. Paaiškėjo, esą, dykduoniai darbininkų agitatoriai važinėja iš Londono net į Varšuvą Kominformo nurodymų gauti. Slaptas komuni-

stų štabas mobilizuoja šūkstančius agitatorių Anglijos ekonomikai kenkti.

Po tokio pranešimo parlamente, darbininkų sąjungose ir visuomenėje kyla balsų, reikalaujančių komunistų partijos panaikinimo. Nėra nei patriotiška nei žmoniška tėvynėje toleruoti tuos, nuo kurių draugų Korėjoje miršta ir britų kariai.

Prancūzai jau ir praktiškai ėmėsi apšalyvo priemonių. Pirmoje eilėje jie pietinėje Prancūzijoje surankiojo smarkesnius raudonuosius agitatorius svetimsalius — tokių ten rado arti 400 — ir pasiūlė jiems persikelti į "motinė" Rusiją ar jos pavergtas šalis. Įdomu, kad iš 160 ispanų komunistų atsirado tik 30 sutikusių išvykti į anapus geležinės uždangos, o visi kiti panoro būti išgauti geriau į Afriką ar kokią salą...

Siūlo Ant Maskvos Užmesti Keletą Atominių Bombų

Nors prez. Trumanas ir jo dešinioji ranka Acheson pakartotinai teigia, jog J. Amerikos Valstybės nepradės apsinamojo karo, ir visus tuos, kurie apie tai kalba, vadina bepročiais ir nedorais, tokių "bepročių", pasirodo, atsiranda vis daugiau. Paskutinėm dienom senatorius Russell viešoje kalboje pareikalavo ant Kremliaus numesti dvi ar tris atomines bombas. Richard Russell yra š. Amerikos ginkluotų pajėgų komisijos senate narys ir demokratas. Spaudos konferencijoje jis pasakė, kad, "kvailas dalykas dabar demokratinį principų vardu Amerikos žmonėms šnekėti, jog būsime

kare mes neduosime pirmojo smūgio. Tai akivaizdi nesąmonė vis tvirtinti, jog turime laukti, kol mūsų šalis bus išduota sunaikinimui ir mūsų miestai bus paversti krematorijumo krosnimis".

Aiški ir Tvirta Prez. Trumano Kalba

Šio mėnesio pradžioje prez. Trumanas pasakė savo šaliai ir pasauliui vieną pačių svarbiausių programinių kalbų. Tai buvo stiprus imperialistinio komunizmo pasmerkimas, paaiškinimas apie karą Korėjoje ir padrašinimas visam demokratiniam pasauliui. "Sovietų Sąjunga — sakė Trumanas — pakartotinai sulaužė tarptautinio bendradarbiavimo savo pasižadėjimus. Sugriovė savo kaimynų nepriklausomybes; stengėsi dezorganizuoti šalis, kurių nepajėgė pavergti; susikūrė milžiniškas ginkluotas pajėgas, toli gražu prašokstančias savo šalies saugumo reikalą. Imperialistinis komunizmas skelbia taiką, bet praktikuoja užpuolimus".

Toliau prezidentas pasidžiaugė, kad Jungt. Tautos karą Korėjoje suprato teisingai ir kad 53 iš 59 šio organizmo narių vienu ar kitu būdu stoji kartu su amerikiečiais už teisę, laisvę ir demokratiją prieš raudonosios diktatūros vergus. Išklė idomų faktų, kad 8 savaitėjų bėgyje į Korėją buvo pristatytos 5 amerikiečių divizijos, kai kurios iš jų turėjusios atlikti net 9,600 kilometrų kelionę. Trumanas išsireiškė, jog dabar eina karštasis karas už viso pasaulio laisvę ir davė bolševikams suprasti, jog š. Amerika jiems nuolaidų daugiau niekur nedarys.

PROTESTA CONTRA EL GENOCIDIO

El 10 de septiembre, en oportunidad de la festividad tradicional de la Nación Lituana, la grandiosa asamblea de los lituanos residentes en la República Argentina, reunidos en el salón Lituanico, de Avellaneda, habiendo escuchado con suma atención los informes y últimas noticias sobre la situación imperante en la Lituania ocupada por los soviéticos, indicatorias que:

- 1) La Rusia Soviética, pretendiendo imponer el comunismo en Lituania, pero impotente para quebrantar la firme resistencia de los lituanos, apeló a inauditos métodos genocidas, lo que está atestiguado por el hecho de que hasta el presente se han deportado de su patria o se han asesinado a más de 800.000 lituanos;
- 2) De que las protestas acusatorias sobre el destino de sus hermanos, hasta ahora nunca pudieron hallar efectivo eco en las tribunas de las Naciones Unidas

HA DECIDIDO:

- a) una vez más hacer público la más enérgica protesta, condenación y condolencias por el genocidio que se realiza en las Países Bálticos;
- b) llamar la atención de las Naciones Unidas y de todo el mundo democrático sobre el trágico destino y estado de los habitantes de Lituania y buscar medios más efectivos para castigar a los ejecutores del genocidio;
- c) y en este año centenario de uno de los mayores paladinas mundiales de la libertad, el General Don José de San Martín, pedir al pueblo y Gobierno argentino, que actualmente viven gozando de li-

bertad propugnada por dicho héroe, que presten su valioso apoyo y ayuda en la justiciera lucha de Lituania por la reconquista de sus inmanentes derechos de libertad, independencia y autodeterminación tal inhumanamente conculcados. En nombre de la Asamblea Lituana CENTRO PRO LIBERACION DE LITUANIA EN LA ARGENTINA Ignacio Padvalskis; Presidente, Jorge Gilvydis; Secretario.

Argentinos Senatas Svarsto Svarbų Įstatymą

Šios šalies vyriausybė patiekė kongresui ir senatui svarstyti įstatymo projektą prieš spionažą ir sabotazą. Kongresas jį jau priėmė, dabar svarstomas senate. Įstatymas turi 18 paragrafų. Antruoju jų numatomos kalėjimo bausmės nuo 1 iki 10 metų tiems, kurie ieškos, iškels, persiųs ar išnaudos politinio, karinio, socialinio ar ekonominio pobūdžio žinias, dokumentus ir informacijas, kurios laikomos šalies saugumo ar valstybės užsienio reikalų paslaptimis. Trečiuoju nuostatu skiriama nuo 2 iki 15 kalėjimo metų tiems, kurie aukščiau minėtas paslaptis išduos eidami valstybines pareigas ar misijas. Jei tai bus atliekama svetimos valstybės naudai, bausmė gali siekti nuo 8 metų iki gyvos galvos kalėjime. Kai kuriais labai svarbiais šnipinėjimo ir sabotazo (kenkimo) atvejais numatoma net mirties bausmė.

Kongrese ginčų sukėlė šeštasis nuostatas, kuris pažodžiui yra toks: "Kalėjimu nuo vieno mėnesio iki keturių metų bus baudžiamas kiekvienas, kuris be specialaus leidimo persiųs, praneš, paskelbs bei išplatins ekonominius, politinius, karinius, finansinius ar pramoninius davinius, kurie kad ir ne paslaptys nei rezervuoti, nėra skirti paskelbimui bei išplatinimui". Kai ir senate šis svarbus projektas bus paverstas įstatymu, tikimės mūsų skaitytojams duoti išsisa jo vertimą.

Skubūs Pasiruošimai Karui

Bolševikų smūgis Korėjoje turėjo bent vieną gerą išdava, kad, kaip atrodo, jau paskutinę minutę laisvajam pasauliui pravėrė akis. Ne tik amerikiečiai sukrucho, bet ir jų sąjungininkai Europoje imasi energingesnių apsaugos priemonių. Britai ir prancūzai prailgino karinę tarnybą, paskelbė apsiginklavimo programas ir tam tikslui jų parlamentai bei vyriausybės paskyrė atitinkamas sumas.

New Yorke posėdžiavę trijų galybų — JAV, Anglijos ir Prancūzijos — užs. r. ministeriai, taip pat Atlanto atsovai, pirmoje eilėje svarstė apsigynimo ir vieningos vadovybės klausimus. "Trys didieji" ypač susirūpino Europos apsaugai panaudoti vokiečius, padidinti Vakarų Europos karines pajėgas ir baigti formalų karo stovį su Vokietija. Pasizadama bendromis jėgomis ginti ir pietrytinę Aziją.

Ar Jau Ši Mėnesis?

New Yorke gubernatorius Thomas E. Dewey sako, jog Rusija dar šį mėnesį pradėsianti visuotinę karą. "Daugelis mano atskingų draugų man sako, kad Rusija į tokį kraštutinumą mesis jau artimiausiomis dienomis." Dewey reikalauja, kad prez. Trumanas nedarytų JAV užsienio politikoje staigių ir nepatvarių apsisprendimų.

DIDELIS ČIURLIONIO PAMINĖJIMAS

Spalių 8 d., sekmadienį, "Laiko" Bičiuliai rengia didelį Čiurlionio minėjimą Lietuvių salėje. Paskaitą apie didįjį mūsų tautos menininką skaitys pianistas Andrius Kuprevičius. Programoje bus A. Kuprevičiaus piano koncertas, daugiausiai paties Čiurlionio nemirštamoji kūryba, ir p. Elenos Kuprevičiūtės smuiko rečitalis. Be to, bus ir kitokie įvykiai bei pasilinksminimas. Pradžiai 18 (6) val.

Sovietai ir Kiniečiai Korėjos Kare

Nors jau buvo tikrų žinių apie sovietų ir raudonųjų kiniečių dalyvavimą Korėjos kare, bet tik dabar gen. Mac Arthuro štabas Jungtines Tautas oficialiai painformavo, jog apie 140.000 komunistų karių, esančių Korėjos fronte, buvę paruošta Kinijoje ar jau dalyvavę tos šalies vadinamame pilietiniame kare.

Kiek anksčiau JT Saugumo Taryboje Kinijos delegatas Tsiang tvirtino, kad kai kurios raudonųjų divizijos Korėjoje yra atkelto iš Kinijos, tik pavadintos kitais vardais. Žinoma, pavyzdžiui, jog "šiaurinių korėjiečių" šeštoji divizija Kinijoje vadinosi 166 kiniečių divizija...

Mac Arthur štabas taip pat praneša, kad visi sunkieji Korėjos komunistų ginklai, nemaža legvųjų, o taip pat įvairi karo medžiaga yra vėliausios Sov. Rusijos gamybos. Bolševikai siunčia korėjiečiams nevien savo ginklus, bet kai kuriuos karininkus ir lakūnus, kas paaiškėjo iš pašauto jų bombonešio ir kitų atsitikimų.

Sovietai jau gali JAV pulti atominėmis bombomis

Prez. Trumanas pasiuntė kongresui civilinės apsaugos planą prieš atominis ginklus, nurodymas, kad "Rusija jau turi priemonių smarkiai užpulti ir apnaikinti mūsų miestus". Didelių miestų su svarba pramone Š. Amerikoje yra 140.

Keistoki Nutarimai

Š. Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užs. r. ministrai New Yorke sutarė padidinti Vak. Vokietijos policiją, tačiau neleis organizuoti karinių pajėgų, kurios galėtų reikšmingai įsijungti į Atlanto Pakto armiją. Trys minėtos galybės oficialiai išpareigojo Vak. Vokietiją užpuolimo atveju ginti kaip savąją teritoriją. Nauja dar ir tai, kad Bonnos vyriausybė leidžiama turėti Užs. Reikalų Ministerijoje ir diplomatinės pasiuntinybės užsienioose. JAV, Anglija ir Prancūzija šiais nutarimais panaikino "karo stovį su Vak. Vokietija".

PRANCŪZIJA

Prancūzijos lietuviai įsijungė į valdžios leistas lietuvių organizacijas.

Svetimšalių draugijos Prancūzijoje tegali veikti tik gavusios Vidaus Reikalų Ministerio leidimą. Pirmoji lietuvių organizacija, kuri gavo leidimą, yra Lietuvių Šalpos Draugija Prancūzijoje (ji prašė leidimo "Lietuvių Sąjungos Prancūzijoje" vardu, o gavo leidimą 1947 m. pradžioje pakeitus vardą į "Lietuvių Šalpos Draugija Prancūzijoje"). Šiandien toji Draugija yra apėmusi beveik visus lietuvius Prancūzijoje: ji turi savo skyrius, ar jos vardu veikiančias komisijas bei komitetus daugelyje vietų, kaip Calvados, Meurthe et Moselle, Haut-Rhin, Seine Inférieure. Š. m. liepos — rugpjūčio mėnesiais išsikūrė dar Moselle - Nilvange, Nord, Pas de Calais skyriai. Dar yra lietuvių Aube ir Alpes Maritimes bei po vieną kitą kituose departamentuose išsiklaidžiusių, kurie visi yra minėtos draugijos nariai. Dabartinę L. Š. Draugijos Prancūzijoje valdybą sudaro: O. Bačkienė (pirm.), T. K. Pečkys, S. J. (vicepirm.), Pr. Dulėvičius (sekr.), inž. A. Stankevičius (įzd.), Ežerskis ir Pukteris (vald. nariai).

Kitą lietuvių organizaciją, turinti leidimą veikti gautą 1948 m., yra Lietuvių Sąjunga Strasburge. Jos nariai yra Strasburge ir jo apylinkėse bei artimuosiuose departamentuose gyvenantys lietuviai, kurie kartu yra ir L. Š. Dr-jos nariai. Lietuvių Sąjungos Strasburge valdybą sudaro: kun. J. Krivickas, adv. B. Paramskas, ir ekon. J. Andrašūnas.

Tiek Lietuvių Šalpos Dr-ja, tiek Lietuvių Sąjunga Strasburge abi yra nesrovinės organizacijos ir abi yra įsijungusios į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

"VENTOS" leidykla jau išleido "LIETUVIŲ KALBOS VADOVĄ" 620 psl., gerame popieriuje, kietais viršeliais.

"LAIKAS" atstovauja "VENTOS" leidyklą Argentinoje

Jau yra užsakyti pirmieji egzemplioriai. Sekančiame numeryje bus paskelbta knygos kaina. Pirmenybė anksčiau užsisakiusiems. Per "LAIKĄ" galima užsisakyti ir visus kitas "VENTOS", "DRAUGO" ir kitų leidyklų knygas.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

PUOLA GYDYTOJUS

Dažnom progom "Tiesa" puola Lietuvos medicinos darbuotojus, kam jie dirbdami keliose klinikose, dar verčiasi ir medicinos praktika. Bolševikam tai esą labai neašku. Mum gi reikalas aiškus: Kad ir daug dirbdami, esant aukštom kainom, gydytojai pragyventi iš gaunamos algos negali.

LIETUVOS ZVEJŲ VADOVAI

Lietuvos žvejų profesinei sąjungai ir partinei organizacijai vadovauja šie asmenys: Zachriajevas, Legov Malaisko, Benisin, Burmistrova, Nikiforov. Kitas žuvų tresto darbuotojas N. Šurov kritikuoja jų darbą, pažymėdamas, kad per dvejus metus tebuvęs suauktas vos vienas partinis susirinkimas. (Sovietskaja Litva, Nr. 73/1950).

MASKOLIS PUOLA LIETUVIUS

"Sovetskaja Litva" Nr. 73/1950 m. aprašo K. Fachrudinovo vargus, kuriuos jis patyręs Tauragėje, norėdamas nusipirkti keletą saldainių. Kai jis paprašęs šių prekių, pardavėjas atsakęs: "Duokite popieriaus, tai gausite saldainių, nes mes

PRANCŪZIJOS LIETUVIAI EMIGRUOJA

Šiomis dienomis Prancūzijoje apleido B. Butkus su šeima (išvyko Australijon), netrukus ruošiasi apleisti Paryžių V. Skirka su šeima (Australijon). Spalių mėn. Paryžių apleis skautininkas inž. J. Bulota, aktyviai dirbęs L. Š. Dr-jos valdyboje. Inž. Bulota išvyksta Kanadon.

Rugsėjo 3 d. su Paryžiaus lietuviams atsisveikino Dr. T. A. Liuima, S. J., kuris išvyksta į Gregorianumo universitetą Romoje. T. Liuima š. m. birželio mėn. su pagyrimu apgynė disertaciją Tulūzos universitete ir dabar Prancūzijoje apleidžia. Jis yra užsitarnavęs lietuvių tarpe didelės pagarbos, kaip apaštalas, mokslo žmogus ir visuomenininkas. Atsisveikinant Lietuvių Kat. Misijos Direktoriui T. K. Pečkys visų vardu išvykstančiam per pamaldas gražiais žodžiais padėjo.

PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Rugsėjo 1 d. inž. A. Stankevičius su žmona šventė savo 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktį. Inž. Stankevičius Lietuvoje yra buvęs Radio Stoties viršininkas ir daugelį kartų Lietuvą atstovavęs tarptautinėse radio - susisiekimo konferencijose. Dabar dirba radio fabrike, bet sunkiai iš to gali su šeima pragyventi.

Jau kelinti metai Paryžiuje sunkiai gyvena dailininkas prof. A. Galdikas su žmona, buvusia seimo vicepirminke, Lietuvių Katalikių Moterų S-gos ilgameta pirmininke bei Mergaičių gimnazijos direktore. Šiuo laiku šie Lietuvai nusipelnę žmonės kartais neturi net ko pavalgyti. Reikia manyti, kad BAL-Fas bent tokiems žmonėms savo pašalpos nenutrauks.

Kitas menininkas V. Kasiulis taip pat vis dar skursta Paryžiuje. Jo kaip jaunesnio, padėtis kiek geresnė, negu prof. Galdiko, bet ir jam reikalinga parama, kol atsistos tinkamai ant kojų.

Gavęs stipendiją iš provincijos į Paryžių persikelia studijas pagilinti skulptorius Ant. Mačys.

Z. Kolbos iniciatyva 12 Paryžiuje dirbančių lietuvių turėjo gerą progą drauge praleisti atostogas Normandijoje.

Baigę sutartis Prancūzijos Svetimšalių Legijone į Prancūziją grįžo šie buvę legijonieriai: J. Aidukas, A. Juška, J. Karnuševičius, Z. Šešetis, S. Padvaižskas, J. Zajauskas, G. Žebertavičius, Darulis, Mikaitis, V. Taryvydas, V. Urzukauskas, A. Saparininkis, P. Simuiš, K. Smiras, Kymantas. Keletas jų yra invalidai. L. Š. Dr - ja jiems padeda pradžioje įsikurti. Laukiama daugiau grįžtančių.

ŠIAURĖS AMERIKOJE

LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ AUKOS KOREJOJE

Liepos 18 d. J.A.V. Gynybos Departamento paskelbtuose sąrašuose "dingusiųjų kautynėse" tarpe figūruoja jaunesnysis puskarininkis Joseph A. Valintukonis iš New Britain, Conn. Rugpjūčio 12 d. sužeistųjų sąrašuose minimas eilinis Richard S. Rumbutis iš Utica, N. Y.

neturime į ką juos suvynioti". Saldainių negavęs ne tik vienas Fachrudinov, bet ir kiti pirkėjai. Kai jis paprašęs skundų knygos, pardavėja užsispyrus tylėjusi. Tylėjusios ir kitos pardavėjos. Neradęs krautuvių ir sąrašo, kuriame būtų surašytos pardavėjų pavardės, Pagaliau viena tarnautoja, kuri svėrusi duoną, būdama be chalato, pasisakiusi esanti vedėja, tačiau ir ji nesakiusi savo pavardės. Rusas neujęs pasiskųsti į Tauragės apskrities tiekimo įstaigą. Ten pasakęs, kad norėjęs įrašyti į skundų knygą, jog krautuvių No. 6 parduoda tik žalią duoną, jėg nesą kvietinių gaminių, jog krautuvių nešvara, netvarka, purvas. Deja, ir ten nebuvo išklaustas.

Atkaklūs Fachrudinov "atitinkamoje įstaigoje" išaiškines, kad krautuvių No. 6 vedėja esanti drg. Urbonaitytė, kuriai trūksta tiek partinio "pasiruošimo", tiek garų norų mandagiai elgtis.

DZIAUGIASI GELEŽELĘ RADE...

Bolševikinė spauda niekada nepamiršta labai tiksliai suregistruoti, kad ir pačius nereikšmingiausius faktus, iš kurių būtų matyti, koks dabar geras gyvenimas Lietuvoje. Taip "Tėvynės Balso" 27 Nr. korespondencijoje iš Utenos skaitome "nepaprastą pranešimą": girdi, kolchozininkai jau gali įsigyti žibalo ir ratams tepalo, o kolchozininkė Kučinskienė nusipirkusi netgi vaikų vežimėlį. Brigados vedėjas Gutauskas — dviratį. Tikrai jau labai "dideli dalykai", apie kuriuos verta pranešti Vokietijoje ir užjūryje gyvenantiems lietuviams...

TILVYTIS IR CHAIMAS

"Izvestijos" korespondentas Teofilis Tilvytis liepos 27 dienos numery rašo, kad prieš atominę bombą Lietuvoj vedama visu smarkumų kampanija. Per vieną susirinkimą, jis rašo, lietuvis darbininkas Chaimas (iš pavardės nieko lietuviško nesimato) pasakęs:

"Aš pergyvenau du imperialistų sukeltus karus. Mes visi gerai žinome, kad dabar naują karą ruošia amerikiečiai su angliais, bet tas jiems nepasiseks".

Galime tik stebėtis tuo Chaimu, kuris Tauragėje paragavinėja obuolius, ir turi tokia puikią diplomatinę orientaciją. Ko Stalinas dar laukia jo nepasikvietęs į Višinskio vietą?

Prof. dr. Eino Nieminen, Helsinkio universiteto Suomijoje baltų ir slavų kalbų profesorius, dirbęs ten kaip žinomo liuanisto a. a. pro. J. Mikkola įpėdinis, labai domisi lietuvių kalba ir literatūra. Prof. Nieminen šiuo metu rašo didžiulį veikalą apie baltų skolinius suomių kalboje.

LIETUVOS TSR BIUDŽETAS

Š. m. liepos mėn. pradžioje Vilniuje buvo suaukta Lietuvos TSR aukščiausiosios tarybos VI-ji sesija, kuriai pirmininkavo pakaitomis jos pirmininkas B. Baranauskas su pavad. M. Mickiu. Svarbiausias darbų tvarkos punktas buvo Lietuvos biudžeto 1950 metams priėmimas ir 1949 m. biudžeto apyskaitos patvirtinimas.

LTSR biudžetas buvo paruoštas atitinkamų specialistų Maskvoje, pagal faktišką Lietuvos finansų valdytojo drg. Vladimiro Rodinovo pasiūlymus. Kadangi šis rusas tuo tarpu dar privergia viešumas, "parlamente" biudžeto projektą paskaitė LTSR finansų "ministras" Aleksandras Antonovič Drobny.

LTSR PAJAMOS 1949 METAIS

Iš viso 1949 metais iš Lietuvos gyventojų buvo išlupta 1.426.631.000 rublių įvairių mokesčių ar kitokių piniginių prievolių pavidalu. Pajamos, kaip jau priimta bolševikinėje santvarkoje, gerokai prašoko numatytą planą — jų surinkta ne 100%, kaip buvę užplanuota, bet 108%. Per tą laiką išlaidų padaryta 1.273.486.000 rublių — 97,5%. Biudžeto perteklius, daugiausia susidaręs iš mokesčių padidėjimo ir valstybinių įmonių pelno. Nors pradžioje pranešėjas ir nurodė "plano viršijimą", tačiau iš kitų jo pareiškimų matyti, kad ne viskas ir

čia geraiėjo: "Kartu su pelno įplaukų ir apyvartos mokesčio visumoje plano viršijimu iš eilės pramonės šakų neįplaukė į biudžetą stambios įmokų sumos. Taip mėsos ir pieno pramonės ministerijos įmonės, siuvimo trikotažu trestas 1949 m. padarę 4, milijono rublių viršplaninių nuostalių, kurie susidarę "dėl pereikvojimų ir neūkiškumo". Iš šios sumos vien tik baudos ir delspinigiai siekią 1,2 mil. rublių. Mėsos ir pieno pramonės ministerija mėsos perdirbimo srityje vietoje užplanuoto 1,6 mil. rublių pelno turėjusi 3,8 milijono rublių nuostolių.

Skandalinga padėtis esanti žuvies pramonės ministerijoje, kurios įmonės vietoje numatyto 7,7 milijono rublių pelno, davusios 0,6 milijono rb. nuostolio.

VIENGUNGIAI NENORI MOKĖTI MOKESČIŲ

Kaip žinoma, Lietuvoje, sovietų pavyzdžiu, bolševikų yra įvesti didžiuliai mokesčiai viengungiam, kuriuos turi mokėti pre 18 metų perėję jaunuoliai, jeigu jie dar nėra vedę. Kai kuriais atvejais šie mokesčiai siekia pusę jų gaunamo atlyginimo. Panašius mokesčius turi mokėti ir tos šeimos, kurios neturi vaikų. Netgi turintieji nedidelį vaikų skaičių moka specialius mokesčius. V. Drobny nusiškundė, kad tokios rušies įplaukos "žymiai neįvykdytos".

LTSR IŠLAIDOS

Liaudies ūkiui finansuoti 1949 metais iš biudžeto esą išleista 499.173.000 rublių, arba 99,4% patvirtintos sumos Žemės ir miškų ūkiui finansuoti — 159.735.000 rb.; socialinėms - kucūrinėms priemonėms finansuoti — 626 mil. 276.000 rb.

KLASTOJIMAI

Toliau savo pranešime V. Drobny nurodė, kad eilė įstaigų pateikusios neteisingas ir tiesiog suklustotas apyskaitas, kuriose ar tai padidintos pajamos, ar sumažintos išlaidos.

PRIPAZĪSTA PREKIŲ TRŪKUMĄ

Pats finansų ministeris pripažino didžiulius trūkumus LTSR dabartinėje prekyboje. Ilgą laiką stigę prekių, kurios esančios būtinos žmonėms. 1950 m. patikrinus Tauragės apskrities parduotuves, pasirodė, kad 40% parduotuvinių neturėjo tualietinio muilo ir skalbimo miltelių. "Patikrinus Trakų apskrityje 10 parduotuvų, buvo nustatyta, kad visose nesama alaus, likerio, vyno, žuvies gaminių, o taip pat pigesnių rūšių papirusų. "Kalta dėlto esanti Lietuvos TSR vartotojų kooperatyvų sąjunga, kuri "skirsto prekes, nepaisydama apskričių reikšmių ir gyventojų paklausos".

ĮMONĖS NORI APGAUTI VALSTYBĖ

Toliau drg. Drobny nurodė: "Eilės įmonių vadovai pažeidžia mokesstinės atskaitomybės pristatymo terminus, slepia apmokestinamas apyvartas ir neįstatymiška užlaiko savo apyvartose valstybiniam biudžetui priklausancias stambias sumas. 1949 m. šiaulių alaus darykla nuslėpė savo apyvartoje biudžetui priklausiančių įmokų daugiau kaip 400.000 rublių. Vietinės pramonės ministerijos "Laumės fabrikas — 214.000 rb. Klaipėdos gamybinės artelė "Pergalė" — 122.000 rb., Kauno žemės ūkio kooperacijos bazė — 476.000 rb. Miško ir popieriaus pramonės ministerijos Kauno miško pramonės trestas nuo 1949 m. kovo mėnesio ligi 1950 m. birželio mėnesio neįmokėjo prekių — medžiaginių vertybių perkainojimo 1949 m. sausio 1 dieniui skirtumo 837.000 rublių. Panašiai darančios Biržų ir Klaipėdos alaus daryklos, įvairūs kombinatai bei artelės.

IŠ KUR SURENKAMOS PAJAMOS

Iš valstybinių įmonių ir įstaigų apyvartos mokesčio — 207 mil. rb., žemės ūkio mokesčio — 37 mil. rb., gyventojų pajamų mokesčio — 62 mil. rb., viengungių, bevaikių šeimų ir mažašeimiųjų mokesčio — 46, mil. rb., valstybinėms paskolom — 76,44 mil. rb., iš baigiamų naikinti Lietuvos miškų — 14. mil. rb., ir pan.

LTSR PAJAMOS 1950 METAIS

Finansų ministerija numachiūsios pajamų šaltinius:	
Apvyartos mokesčio atskaitymai	677.405.000 rublių
Atskaitymai iš valstybinių įmonių pelno	130.309.000 "
Atskaitymai iš gyventojų valst. mokesčių	160.150.000 "
Vietiniai mokesčiai	65.898.000 "
Biudžetinių lėšų likučiai metų pradžiai	131.260.000 "
Iš viso 1950 metams numatoma turėti pajamų	1.381.448.000 rublių
Atskaitymai iš valstybinių paskolų	92.450.000 "

PERBRANGUS BIUROKRATIZMAS
Pats LTSR finansų ministeris negalėjo nuslėpti fakto, kad Lietuvoje šiuo metu esąs labai išaugęs biurokratizmas. Patys valdininkai dažnai nesidomj savo darbu ir nenagrindinę būdų kaip jį suprastinti.

PLANAI SAU — GYVENIMAS SAU

LTSR, kad ir visas sovietinis ūkis, turj būti planingas ūkis. Taigi čia turi būti viskas suskaičiuota ir iki pačių pagrindų užplanuota. Deja, žaidžiant su skaičiais, nėra sunku juos pakreipti valdžios norima prasme, norint parodyti įmonės "produktingumą". Ir A. Drobny nusiškundė: "Atskiros ministerijos savikainos ekonomija gavo ne dėl gero darbo, o dėl neteisingo atskirų rodiklių planavimo. Šio pavyzdys yra Vietinės pramonės ministerijos respublikinės įmonės, kuriose bendroji savikainos ekonomija per 1949 metus siekė 4,9 milijono rublių, iš jų žaliavai 3,5 milijono rublių. Žaliavų analizė rodo, kad 76,6% ekonomijos pagal šį straipsnį arba 2.818.000 rublių gauta dėl plane išpūstų kainų".

KRONIKA

● Tautos Fondo resursus numatyta papildinti aukų bei rinkliavų vajais ir pagriežtinti atsiskaitymą iš surenkamų sumų.

● Lietuvos ministeris Vašingtone p. Žadeikis, latvių charge d'affaires p. Feldmans ir estų gen. konsulas Kaiv — liepos 27 d. lankėsi valstybės departamente. Juos priėmė Achesono pavestas jo pavaduotojas p. Perkins. Baltijos diplomatai įteikė raštą, kuriame dėkoja už ligšiolinę JAV vyriausybės politiką nepripažįstant Baltijos valstybių įjungimo į SS-gą. Pareikštas taip pat pasiūlymimas dėl JAV iniciatyvos pasipriešinti agresijai Korejoje. Apsilankyta departamente ryšium su sukaktimi, kada JAV buvo pareiškusios pripažinimą Baltijos valstybėms.

● Europinio Sąjūdžio vykdomajame komitete estams, latviams ir lietuviams atstovauja iš eilės estas p. Roi.

● I Europinės Tarybos sesiją Strasburg vyksta p. Bačkis, p. Brazaitis ir Dr. Karvelis. Visą laiką seka vietoje sesijos eig kun. J. Krivickas ir p. B. Paramskas.

● Sudarytas Europinio Sąjūdžio lietuvių tautinės tarybos Paryžiaus skyrius. I jo vadovybę įeina Dr. S. A. Bačkis, prof. Baltrušaitis ir Ed. Turauskas.

● Okupantai lietuviams uždraudė tautos himną. Okupuotoje Lietuvoje vieton lietuvių tautos himno įvestas bolševikinis. Žodžiai A. Venclovos; muzika — B. Dvariono ir J. Švedo. Jame garbinamas Leninas, Stalinas rusų tauta, komunizmo šviesų spinduliai ir kiti būdingi sovietiniams okupantams atributai. Jo muzika (dažnai girdima per radiją) yra tikras sovietinių melodijų jovalas. Savo turiniu ir melodija ši dainuoka neturi nieko bendra su lietuvių tauta.

Kai kominformo pasėdyje draugas Mao-tse-tung kalbėjo, nebuvo vertėjo, kuris jo išvadžiojimus išverstų iš kinų kalbos. Tada tą pareigą perėmė p. Molotovas. Jis kalbėjo visą valandą, ir visi jį sveikino už gerą vertimą. "Kiniškai aš nesuprantu", prisipažino Molotovas, "bet argi mūsų didysis draugas Mao-tse-tung galėtų ką nors kitaip pasakyti, negu aš esu pasakęs?"

PADEKA

Lietuvių "Vyčių" draugija taria nuosirdų ačiū "Mindaugo" dr-jos nariams ir Berisso lietuviams už malonų priėmimą, vaišes ir gausų dalyvavimą mūsų suroštoje programoje rugpjūčio 11 d. Praleistas vakaras su broliais berisiečiais paliko visiems geriausių neišdildomų įspūdžių. "Vyčių" valdyba

Juozo Sabaliausko
KRAUTUVĖ IR PIENINĖ
Rūgštus ir saldus pienas. Mandagus ir greitas patarnavimas
CUBA 3986
Cerro Montevideo

Dr. A. Krichmar
DANTISTAS
Priima ligonius dviejuose moderniuose kabinetuose
Arengreen 709, Cap. T. E. 60-5335
nuo 9 iki 11 val. ir
Av. Galicia 814 - Avellaneda
T. E. 20 - 8102
nuo 14 iki 20 val.

Pasaulio Lietuviu Bendruomenės Organizavimo Metines Minint

Tauta yra daugiau kaip vien tik suma atskirų žmonių, kurie ją sudaro. Tauta yra bendruomenė. Tai reiškia, kad atskiri tautos nariai, vistiek kur jie begyventų, tarp savęs yra susyti tam tikro organizmo ryšio. Tasai ryšys atsiranda iš bendros kilmės, iš bendros tėvų žemės, bendros istorijos, bendros gimtosios kalbos, bendrų tautinių papročių ir tradicijų. Iš to ryšio kyla tautinio solidarumo sąmonė, kurios vedami mes ne tik branginame ir palaikome savo tautines vertybes, ne tik bendromis pastangomis siekiame savo tautai padėti, bet mūsų tautinio solidarumo sąmonė praktiškai apsieičia ir glaudžiu tarpusaviu tautiečių bedradarbiavimu, kur kiekvienas bendruomenės narys gyvena ne tik sau, bet ir bendruomenei, kur savo ruožtu bendruomenė rūpinasi kiekvienu savo nariu.

Bet kad tautinės bendruomenės narių organizacijas tarpusavio ryšys neliktų tik pasyvus tam tikros priklausomybės jausmas, kuris ilgai ir išblėsti gali, tai pačioje to ryšio prigimtyje, pačioje žmogaus prigimtyje yra įdiegtas veržimasis apsieičti praktiškais veiksmais. Bendruomenės nariai pačios savo prigimties skatinami tarp savęs bendrauti. Iš to kyla tautinės bendruomenės narių santykiavimo formų nustatymo ir palaikymo reikalas, žodžiu, iš to kyla tautinės bendruomenės organizacijos reikalas.

Aukščiausia savo organizacijos laipsnį tautinė bendruomenė pasiekia sukurdamas savo tautinę valstybę. Bet mes turime daug pavyzdžių, kai tautinė bendruomenė tam tikrų veiksmų yra sukludoma ar sukludytą savo valstybę turėti. Tokiu atveju tautinė bendruomenė turi tenkintis žemesnio laipsnio organizacija. Izraelio tautinės bendruomenės kelias iki savo valstybės atstatymo čia yra klasinis pavyzdys.

Dar daugiau. Ir tautinė valstybė dažnai visos tautinės bendruomenės neapima. Todėl tos tautinės bendruomenės dalys, kurios apspręstos gyventi kitų valstybių sienose, yra priverstos vietoj savo tautinės valstybės tenkintis žemesnio laipsnio tautinės bendruomenės organizacija.

Mes, lietuviai, nors labai žymias dalis savo tautinės bendruomenės jau ilgą laiką turime įsikūrusias už Lietuvos valstybės sienų, ligi šiol nebuvo pasirūpinę duoti toms savo tautinės bendruomenės dalims tinkamos bendruomenės organizacijos, tenkindamiesi sporadine private iniciatyva, paremta arba kurios ideologijos, arba savivalpos ar kuriais kitais mažiau ar daugiau daliniais uždaviniais, dalinių tikslų draugijomis. Tik pastarųjų metų mūsų tautos didžiosios nelaimės ir pavojus, kad patys tautos kamienas bolševikų vykdomo genocido gali būti sunaikintas, atkreipė mūsų dėmesį į reikimą nedelsiant duoti mūsų tautinei bendruomenei, tikriai sakant mūsų tautinės bendruomenės šlapus geležinės uždangos įvairius kraštus esančioms dalims bendruomeninę organizaciją. *Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos sudarymas mums tapo tautinės gyvybės klausimas.*

Reikia betgi su nuostaba didžiai apgailėti, kad šios tautinės gyvybės išlaikymo pastangos toli gražu nevisų mūsų tautinės bendruomenės sluoksnių buvo suprastos ir įvertintos. Nieko dėl to nekaltinant ir neteisiant vistiek labai būtų džiugu, kad bent artimiausioje ateityje abuojuose ir juo labiau priešingose tautinės bendruomenės organų sudarymui pakeistų visuotinis reikalo supratimas, entuziazmas ir gyvos tautinės bendruomenės išlaikymo besąlyginis atsisakymas aukščiau už bet kuriuos kitus dalinių tikslus.

V. V-nas.

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940 - 41 M. (12)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

Liūdnas gyvenimas karceryje. Čia tave "perauklėja", kaip sako bolševikai. Nieko neduoda daryti, net koridorius plauti ateina iš kitur. Vieną kartą kokie tai vyrukai pasiliko vieni, prižiūrėtoji kur tai pasišalinus valandėlei, jiems pavyko pažūrėti į mano celės "akutę". "Akutė" — tai apskrita skylutė duryse, per kurią žiūri prižiūrėtojas kontroliuodamas, ka kalinys veikia, nes negalima gulėti, negalima miegoti. Kai tik išgirsi, kad akutės dangtelis atsukamas (o jis atsukamas iš lauko pusės, kad kalinys pats jo negalėtų judinti), tuoj reikia akis nukreipti į duris, kad matytų, jog kalinys yra klusnus. Kai man buvo ypatingai nuobodžios dienos, suskaičiavau 72 kartus prižiūrėtoją žiūrint į mano kamara.

Tą kartą išgirdęs plauant koridorij, pajutau, kad akutė kažkas palengva čiupinėja. Atsistojau. Žiūriu ir klausau: "žiūrėkit, vyrai, čia Daukantas sėdi, bet koks purvinas!" Buvau iš tikrųjų purvinas, nes sienos dažėsi kalkiadulkėmis, o apsuvaityti nebuvo kaip. Malonu pasidaryti, nors purvinam, kad esu atpažintas. Veikia visame kalėjime buvo paskelbta: "karcery, kameroje 70 sėdi Daukantas", ir aš pats tokia "naujiena" nugirdau.

Pačioje pradžioje turėjau įvyki, kuris mane supykdydino, nors buvau nusistatęs už nieką nepykti. Pašaukė mane pas tardytoją, kuris specialiai atvažiavo į kalėjimą. Tai buvo paskutinis mano tardymas kalėjime. Vėliau tardė jau IX-tame Kauno forte. Tardytojas buvo nustebęs:

—Na, žinai, Daukantai, ir paslėpė tave. Tris dienas ieškojau, kol suradau. Visi sakė — nežinom kur ir baigta.

Tardyme užtrukau kelias valandas. Kai atvedė atgal, radau savo vietą užimtą. Kai tenai laikinai bu-

vusį kalinį išvedė, radau, kad tai buvo dvokiantis ligonis, iš kurio kūno tekėjo dvokias skystis. Tada jau man buvo sugrąžinę patalinę (po 3 dienu sėdėjimo be nieko), bet visa patalinė ištepta. Aš protestuodamas prašau mane leisti į pirtį apsiplauti. Jie nusijuokė ir neleido.

—Ot kiau! — pasakiau garsiai keikdamas.

—Apsėis, apseis! — pasakė rusiskai.

Baisiai buvau nusiminęs ir susigraudinęs. Kol sulaukiau eilinio ėjimo į pirtį ir išsiskalbais, gulėjau be jokio patalo smirdančioje kameroje.

Antra "Egipto plaga" buvo beprotis, kurį baisiai mušdavo, bet ir jis keršydavo administracijai. Atlikinėdavo savo reikalus į valgyimo indus, bombarduodavo prižiūrėtojus metalinėmis lėkštelėmis, koliodavosi. Bet mums kaliniams būdavo blogiausia, kai jis, pamėgdžiodamas prižiūrėtoją, pradėdavo vidurnaktį šaukti: "kelk!"

Trečioji "plaga" buvo su miegojimu. Galva turėjo būti atkreipta į duris, bet miegoti reikėjo taip, kad veidas būtų nuo durų matomas. Vadinas, reikėjo miegoti su keistai iškraipytu kūnu.

Pradėjo "evakuoti" repatriantus. Iš mūsų skyriaus (IV-jo) viršutinių aukštų rinko vieną partiją. Staiga išgirstu rusiskai koliojantis ir garsinant:

—Ateisiu atgal su vokiečiais, tada pažiūrėsite, kaip reikia žmones kankinti!

Čia administracija susigriebė ir nieko iš tos partijos neįleido. Koliojosi jūrininkas Reingardas, miręs lietuviu DP stovykloje Augsburgėje 1947 m. Del to nukentėjo taip pat ir buvęs susisiekimo ministras inž. Germanas ir kiti, — jie visi išsėdėjo iki galo.

Greta kameroje sėdėjo Kupčiū-

BALF-as EUROPOJE ATSKIRTAS NUO L. R. KRYŽIAUS

Iš Europos mums praneša, kad tenai atskirtas BALF-o darbas ir šalpos teikimas nuo Lietuvių Raudoonojo Kryžiaus. Dabar Amerikos lietuvių pašalpa Vokietijoje išdalins lietuviams paties BALF-o įstaigos ir įgaliotiniai, talkinami LTB komitetai. BALF-o pirmininkas dr. J. Končius po pasitarimo su BALF-o direktoriumi Europoje J. Valaičiu apie tai painformavo mūsų korespondentą, pažymėdamas, kad BALF-as turi plačias veikimo galimybes pagal sudarytą su IRO sutartį, BALF-as gauna auto mašinas ir joms nemokamą benzina, nemokamą pašta, telefoną, tarnybines keliones geležinkeliu ir per IRO iš vokiečių ūkio apmokamus tarnautojus. Šiuo metu Vokietijoje mes turime 17 iš IRO apmokamų tarnautojų iš kurių 4 prancūzų zonoje, 6 Muenchene ir 7 anglų zonoje. Dedama pastangų, kad Muenchene ir anglų zonoje iš IRO apmokamų tarnautojų skaičius būtų padidintas. Darbo supratimui nustatyta, kad ateityje BALF-o Direktoriaus Europai Įstaiga gerybes nesiųs Zoniniams Įgaliotiniams, bet pagal Zoninių Įgaliotinių nurodymus bus išsiuntinotos DP stovyklose esantiems ITB komitetams, kurie gerybes paskirstys šalpos reikalingiems tremtiniam.

Pasitaręs su BALF-o Direktorium Europai J. Valaičiu, dr. F. Končius, BALF-o Įgaliotiniu prancūzų zonoje nutatė Vladę Brazaitienę. Tai yra aukštos inteliģencijos, sumani anglų ir vokiečių kalbas gerai mokanti energinga moteris.

STATYS LIETUVISKUS KAIMUS

Savo laiku mes buvome pranešę apie lietuvių tremtinių Vokietijoje daromas pastangas lietuviškų kaimų statybai. TREMTIS skelbia, esą iš Schlezving - Holsteino provincijos valdžios įstaigų jau gautas sutikimas vykdyti pabaltiečių kolonijų namų statybą. Vokiečių įstaigos tokias statybas remiančios lygiai taip, kaip remia vokiečių pabėgėlių namų statybą. Kaip žinia, vykdam tokios rūšies statybas, iš valdžios gaunama tik parama statybinėms medžiagomis, patarimais, planais, gi darbo jėgą reikia pasirūpinti patiems. Ar pavyks lietuviams suorganizuoti specialias tautos kolonijas, kolonijų statybai, tuo tarpu dar neaišku.

PABĖGĖLIŲ BANKAS

Vokietijos finansinės įstaigos neseniai nutarė įsteigti naują Banką su 25,000,000 DM kapitalo, kuris finansuotų pabėgėlius (Fluechtlingen). Mūsų ir kitų tautybių tremtinių vadovybė daro žygius aukštųjų komisarių ir vokiečių įstaigose, kad šis bankas turėtų užsienio finansuojami buvusieji DP, kurie šiuo metu pereina ar jau yra perėję į vokiečių ūkį. Labai galimas dalykas, kad toks skyrius Fluechtlings Bank'e bus įsteigtas. Jei tai įvyktų, palengvėtų Vokietijoje likusių lietuvių gyvenimas.

"Vilnius" - Krepšinio Meisteris D. Britanijoje

Anglijos krepšinio mėgėjų sąjunga 1950 m. pirmą kartą, East and West Ridinguose turėjo krepšinio lygos pirmenybes. Dalyvavo 12 komandų (anglų, amerikiečių, latvių ir lietuvių), kurios buvo suskirstytos į dvi grupes — šiaurinę ir pietinę, kiekvienoj grupėj po 6 komandas. Žaista: kiekvienas su kiekvienu po dvejias runktynes, namuos ir svečiuose.

Šiaurės grupės nugalėtoju tapo "Vilnius", laimėdamas visas rungtynes ir surinkdamas 10 galimų taškų (krepšius santykiu 786:302). Stipriausi šioj grupėj "Vilniaus" varžovai buvo Bradfordo latvių ir Leedso Universiteto krepšinininkai.

Pietinėje grupėj pirmą vietą išsikovojo Doncasterio latviai, tačiau liepos 29 d. į finalines rungtynes neatvyko. Krepšinio Sąjungos Valdybos nutarimu "Vilnius" pripažintas šių metų lygos meistreriu ir gavo pereinamąją taugę.

Lygos pirmenybėse "Vilnius" komandą sudarė: Navickas, Narbutas, Dambrauskas, Aleknavičius, Sleinys, Čiakas, Vilutis ir Kalpokas.

nas, gabus žurnalistas, žuves Červenės miske. Bet tuomet jo "režimas" buvo minkštesnis už mano. Jis gaudavo nuo žmonos siuntinius.

Sėdėti vienam — yra kančia. Pradeda kažkas vaidintis. Tokiu atveju savo valios įsakymu gražindavau save į realybę. Bet jėgos greitai mažėjo.

LIETUVIŲ ŠVIETIMAS VOKIETIJOJ

AMERIKIEČIŲ ZONJOJ:

Kovo mėn. 1 d. dar veikė šios mokyklos:

Gimnazijos: München, Memmingen, Augsburg, Schwäbisch-Gmünd (didžiausia). Kasdien didesniai skaičiai žmonių išemigruojant ir mažinant stovyklų skaičių, lygiagrečiai mažėja ir pradžios mokyklų bei vaikų darželių skaičius stovyklose. Tikslų mokyklų kiekį sunku patiekti, nes vykstant nuolatiniams stovyklų perkėlimams bei mokytojų ir mokinių emigracijai, mokyklų skaičius kas savaitę mažėja. Žinome tik, kad kiekvienoje didesnėje stovykloje pradžios mokyklos bei vaikų darželiai dar tebėra.

Ivairios organizacijos ir IRO turi išteigusius eilę mokyklų anglų kalbai ir amatams mokytis. Gaila, kad permaža lietuvių jas lanko. O jose tikrai galėtų daug praktiškų dalykų pasimokyti. Amerikoj gyvendami turės mažiau laiko.

ANGLŲ ZONJOJ:

Čia labai skubiu tempu lietuvių švietimo įstaigos likviduojamos. IRO pareigūnų nusistatyta, nebojant tremtinių tautinių interesų visas mokyklas perduoti vokiečių "Schulrat" valdžiai, mokytojai paskiriant vokiečius ir mokyti vien vokiečių kalboj. Tik per didelį vargą te galima iškovoti bent didesnę mokyklose po vieną kitą etatą lietuviškai mokantiems mokytojams, kad jie galėtų bent pirmuosius skyrius mokyti lietuviškai, o vyresniesiems skyriams dėstyti liuanistinius dalykus. Nors priimtųjų nuostatai ir draudžia skirstyti vaikus grupėmis, laikantis tautybės principų, bet manome, kad mokytojai, žinoma, tik ten kur mokyklų vadovybės bus sukalbamams, sugebės suorganizuoti darbą taip, kad ir gimtoji kalba nebūtų per daug nuskriausta. Charakteringa, kad šioje kovoje dėl lietuvių kalbos ir lietuvių mokytojų vokiečių pareigūnai yra daug sukalbamesni, negu IRO ir DPACS pareigūnai.

Šiuo metu anglų zonoje dar tebeveikia 2 lietuviškos gimnazijos su apie 150 mokinių ir 14 etatinių mokytojų bei 8 neetatiniai, 5 pradžios mokyklos su 256 mokiniams ir 11 mokytojų ir 2 vaikų darželiai su 100 vaikų ir 2 auklėtojom. *Pastaruoju metais, kaip 1948 ir 1949 m., mokyklų reforma palies ir šias likusias grynai lietuviškas mokyklas, tačiau bent dvi stovyklos (Wehnen ir Diepholz), kuriose gyvena didesni kiekiai lietuvių, galės išsilaikyti tegul ir su vokiečių valdžia ir su jų naudai pakeistą programą. Gera ir tai, kad turime keletą mokytojų pakankamai gerai mokančių vokiečių kalbą ir galinčių dirbti vokiečių mokytojų titulu.*

Dėl per mažo mokinių skaičiaus, atrodė teks pasitenkinti tik viena gimnazija su internetu iš toliau atvykusiems mokiniams. Šiuo metu vyksta registracija mokinių, norinčių gimnaziją lankyti, ir registracija mokytojų, kurie numato likti Vokietijoje. Visas rūpestis bus sudaryti lėšas mokinių internetu išlaikymui. Artimiausias uždavinys bus derybos su vokiečiais legalizuoti bet kokią mūsų švietimo priežiūros instituciją.

Uždarant lietuvių tautines mokyklas ir negaunant etatinių lietuvių mokyto-

jų, kai kuriose vietovėse kuriamos nedidelės privačios mokyklėlės. Joms tenka dirbti sunkiausiose sąlygose, be palatų, be vadovėlių, be lėšų. Mes stengsimės tokias mokyklėles ir jų pasiaukojančius mokytojus visais galimais būdais remti.

Švietimo reikalais tiessioginiai rūpinasi LTB, (dabartiniu metu persiformavusi į PLB).

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

LTSR DAILININKAI

Šiuo metu LTSR daugiau ar mažiau aktyviai reiškiams šie dailininkai: J. Mikėnas, P. Vaivada, N. Petrulis, E. Vyšniauskas, R. Jachimavičius, J. Kėdainis, B. Pundzius, P. Aleksandravičius, V. Palys, broliai Zukliai, Plėškūnas, Navickaitė, O. Lipekaitė, Kirsenovas, Narkevičius, A. Zmuidzinavičius, Petravičius, V. Dilka, V. Mackevičius, Levas Mergašilskis, A. Gudaitis, L. Katinas, T. Sergijevičius, L. Tamulis, F. Ivanauskas, A. Dovydaitis, Č. Znamerovskis, Šileika, J. Vienožinskis, I. Zebenkienė, R. Kalpokas, J. Vilutis, V. Norkus, B. Jacevičiūtė, I. Naginskaitė, T. Filipaitis, A. Motiejūnas, M. Rozentalis, P. Stauskas, V. Jurkūnas, J. Kuzminskas, Tulienė, P. Rauduvė, D. Rabindienė, T. Kulakauskas, V. Banys, A. Pivorūnas, St. Usinskas, Krukaitė, Prapuolenis, Vitkauskas, V. Palaima, Songailaitė, Labuckas, Junkus, Grigorjanecas, Surkevičius, Lukšas.

Prie LTSR ministrų tarybos sudaryta meno reikalams valdyba, kuri ir perduoda komunistų partijos nurodymus, kokias temas mūsų menininkai turi piešti.

—Vilniaus Universitete dirba mokslinį darbą šie profesorai: Zigmas Zemaitytis, Slavėnas, Brazdžiūnas, Horodnočius, Petras Katilius, Juocys, Matulis, Kaikaris, Daukša, Ivanauskas, Dalinkevičius, Kaveckas, Slezevičius, Minkevičius, Snarskis, prorektorius Stepas Janauskas, Girdzijauskas, Kairiūkštis, Šcypauskas, Laucevičius, Gulbinas, Barisa, Indrašius, Marcinkevičius, Pakėnaitis, Runkevičius, Dzidas, Budrys, rektorius Jonas Bučas, Petras Salėjus, Dągys, Ragevičius, Salkauskas, Konstantas Jablonskis, Bulavas, Žerulolis, Balčikonis, Žiugžda, Putinas-Mykolaitis, Vabalas - Gudaitis, Ignas Jonynas, Korsakas-Radžvilas ir kt.

— Gedimino pilis Vilniuje praėjusio karo metu buvusi kiek apgriauta per paskutinius karo veiksmus. Šiuo metu bolševikai giriasi šios apgriovimus pataisę, Vilniečiai ją noriai lanką.

—Dirigentas Antanas Hčiukas, lietuvis muzikas, ilgesnį laiką gyvenęs ir dirbęs Klaipėdos krašte, gyvena Okupuotoje Lietuvoje ir organizuoja chorus.

— Nauji meistrai. LTSR dešimtmečio proga buvo pagerbti kai kurie daugiausiai bolševikams atsidavę sportininkai ir šachmatininkai. Tokios garbės susilaukė Vladas Mikėnas, krepšinininkai S. Batautas ir Justas Dagnavičius. Jiems duoti TSRS nusipelnusio sporto meistro vardai.

KVIECIAME VISUS UZSISAKYTI A. VILAINIO KNYGĄ "ŽMOGUS, KURIS AMŽINAI KELIAVO"

Knyga mūsų tautos istorijoje suvaidino lemiamą vaidmenį. Ji pažadino tautinę sąmonę, subrendino laisvės ir nepriklausomybės ilgesį. Laikraštis ir knyga jam žino knygnešis, savanorių žygius ir vainikavo mūsų tautos laimėjimus. Juk knyga ir laikraštis mums guodė ir drąsino tremtyje sunkiose valandose. Aišku, knyga ir laikraštis bus mums ir ateityje tiltu į Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę.

Knygoje telpa apie 150 nuotraukų ir iliustracijų iš Lietuvos. Knyga turės virš 300 pusl. Čia reportažų forma aprašoma senieji piliakalniai, pilys, žymiųjų vyrų tėviškės, didieji kultūros paminklai, religinės, tautinės šventovės ir visa kita, kas brangu ir miela lietuviui sielai.

1—2 sąsiuvinys jau yra išėję iš spaudos. Jų turiny rašoma apie Rietavą, Plungę, Goningą, Kretingą, Palangą, Šventosios uostą, Salantus, Lenkimus, Papilę, Žemaičių Kalvariją, Medingėnus, Varnius, Patelius, Kražius, Kelmę, Tytuvėnus, Šiluvą ir t. t. Veik visi straipsniai iliustruoti nuotraukomis ir paveikslais. Kiekvieno sąsiuvinio kaina 0,50 dol. Visų 7 sąsiuvinų kaina 3,35 dol.

Atkirpkite ir siųskite šią atkarpą su pinigų orderiu:

Adresuokite:
A. Vilainis - Šidlauskas
5300 W. 23 Pl.
Cicero 50, Ill.

Užsisakau A. Vilainio knygą: "Žmogus, kuris amžinai keliavo", visus sąsiuvinius ir siunčiu 3,50 dol.

Užsisakau tik 1—2 sąsiuvinį ir siunčiu 1 dol.

Išsiųskite šiuo adresu:

Parašas.

„Dešimt kankinystės metų“

Nauja Casimiro Verax Knyga, kurią išleido Pr. Ramanauskas

Šiomis dienomis iš spaudos išėjo aktuali knyga „Diez años de martirio“ (Bs. Aires, 80 pusl.) Lietuvos gedulo dešimtmečiui paminėti. Tai „Laiko“ bendradarbio K. Čibiro-Verax straipsnių rinkinys apie Maskvos pinkles 1939-1940 metais Lietuvos nepriklausomybei sunaikinti, kaip mūsų tėvynė buvo pavergta, ką apie tai sako savo at-

jos valstybių prisijungimą prie Sovietų Sąjungos seseriškų respublikų šeimos, demokratiškieji pasaulio neturime pavargti skelbdami, kaip iš tikrųjų tas „išjungimas“ įvyko ir kas dabar anapus stalininės uždangos Pabaltyje dedasi.

Apie knygos autorių, žurnalistinio darbo jubilatą, mūsų laikraestyje buvo rašyta plačiau. Paminėsime

Pranas Ramanauskas, pramonininkas ir kultūrininkų rėmėjas

siminimuose buvę bolševikų agentai, ką slepia stalininė uždanga, kai kurie laisvai gauti iš anapus, slaptais Politbiuro dokumentais baltiečiams išdeportuoti, apie vergų darbus Sibire, apie genocidą (tautų žudybę) ir kit. Ant specialios popieriaus atspausdinta keturi puslapiai šurpių dokumentinių fotografijų iš Maskvos budelių siautėjimo Lietuvoje. Reikšmingai nupieštas dviejų spalvų viršelis.

Kiek teko patirti, knyga parduodama nebus. Ją paskleis tarp įtakingų valstybininkų, diplomatų, kultūrininkų, spaudos žmonių. Jos apimtį buvusi numatyta platesnė, tik nepaprastas spaustuvė darbo pabrangimas autorių ir leidėjų vertė pirmą kartą planą pakeisti. Dabar, kai beveik tik vienintelis ir gal pats svarbiausias laisvojo pasaulio lietuvių kovos ginklas su tėvynės pavergėjais beliko tiesą skleidžiantis plunksna, tokių leidinių svetimomis kalbomis pasirodymas turėtų būti mūsų kovos būdo neįkainojamos vertės. Kai Maskvos raudonieji agentai vis dar tebetauzija apie „laisvą ir savanorišką Balti-

tik, kad ši knyga yra jo ketvirtasis veikas ispanų kalba kovoje dėl Lietuvos laisvės. „Diez años de martirio“ nebūtų galėjusi pasirodyti, jei ne leidėjo Prano Ramanausko gilus ir praktiškas patriotizmas. Tai žinomas Argentinos lietuvių pramonininkas, nepralaidžias progų paremti visus kultūrinis patriotinius darbus.

Pr. Ramanauskas pirmojo pabaigoje Rusijoje patyrė komunistinį „rojų“, todėl Lietuvą vėliau užgriuvusią nelaimę jis pergyvena skaudžiai išjautęs. Jo įsitikinimų griežtumas ir aiškumas išskiria jį iš visų šiaudaičių, vis dar bandančių sėdėti ant dviejų kedžių ar tesirūpinančių tik savo asmeniniais reikalais. Sunki darbu įsigijęs pinigų, p. Pranas Ramanauskas juo remdavo tai Lietuvai išlaisvinti Centrą Argentinoje, tai tremtinių vaikus Europoje, tai šv. Cecilijos chorą plokštelėse įdainuojant, tai laikraštį „Laiką“. Ši knyga ypač daro garbę jos leidėjui ir kaip lietuviui patriotui ir kaip kultūrininkui. Sveikiname!

(L.)

NAUJOS KNYGOS

● Vytautas Kербelis: LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOS JAUNIESIEMS PIANISTAMS. Išleido Kazimieras Deveikis - Pipiras. Buenos Aires 1950. 32 psl., 1000 egz. liuksusiniame popieriuje. Meniškas viršelis. Puiki dovana visiems muzikos mėgėjams.

● Friederick von Lama: ANGELAI. Sulietuvino kun. Dr. K. A. Matulaitis MIC. Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos leidinys Nr. 3. Padėjo išleisti Šv. Teresės Mažųjų Sielų Draugija. Spaus-ta „DRAUGO“ spaustuvėje 1950 m. 56 psl. Knygelėje vaizdingai ir patrauklia kalba surašyti vadinamai Dievo Tarnaitė Matildai Š. (Magdalenai nuo Kryžiaus) duotieji privatūs apreiškimai apie angelus.

● Vladas Kirlys - Žvagtis: KRAUJAS IR KERŠTAS. Novelės. Išleido „Znijos“ Sao Paulo, 1950. Atspaus-ta „Baltica“ spaustuvėje 1000 egz. Šios novelės pirmą kartą buvo išleistos Kaune 1934 m. rinkinyje „Kaimiška Proza“.

● Balys Rukša: ŽEMES RANKOSE. Poezija. Toronto, Kanada 1950. Ilustravo dail. Juozas Bakis. 79 psl. Knyga padalyta į tris dalis: Ugnies šokis, Saulėlydžio giesmė ir Išsilaisvinimas. Platesnį įvertinimą duosime kitą kartą.

● P. Victor Gidžiūnas O.F.M., S.Th.D.: De Fratibus Minoribus in Lituania usue ad definitivam introductionem observantiae (1245-1517). Pars I. Romae 1950. 98 psl. Šiame mokslo darbe lotynų kalba

aprašoma Lietuvos pranciškonų istorija nuo 1245 iki 1517 m.

● „EGLUTĖ“. 1950 birželis - liepa. Nr. 6-7. Redaguoja Bern. Brazdžionis. Metams užsienyje 3,50 doleriai. Adresas: 107 Concord St., Lawrence, Mass, U.S.A.

● „ATEITIS“. Birželis - liepos 1950, Nr. 4-5. Redaguoja: Kazys Ambrozaitis, Aldona Baužinskaitė, Antanas Sabaliauskas. Adresas: 417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., U.S.A. Metams 3 doleriai. Tai neabejotinai meniškiausias ir turinčiausias jaunimo žurnalas, kuris galima užsisakyti ir „LAIKO“ redakcijoje.

● „SKAUTŲ AIDAS“. Lietuvių skautų ir skaučių laikraštis. 15.7.1950, Nr. 4. Redaguoja paktu. Pranas Enskaitis. Leidžia „Rūta“. Metams 2 doleriai. Adresas: Ruta, Box 78, Rodney, Ont., Canada.

DIDŽIUOJASI MŪŠU BENDRADARBIO VEIKLA

Kordobos lietuvių patriotinė kolonija atsiuntė K. Čibirui tokį sveikinimą: „25 metų kūrybinio darbo jubiliejus proga Kordobos lietuviai siunčia Tam-stai nuoširdžių sveikinimų ir linkėjimų dirbti sėkmingai ir toliau garsinant pasauliui mūsų išvargintos ir tebevirgiamos Tautos vardą bei kančias. Pasirašiusieji tautiečiai džiaugiasi ir didžiuojasi Jūsų nuveiktais darbais ir linki išvermės bei sėkmės tęsti ir toliau už-sibrėžtąjį mūsų tautai naudingą darbą“.

Kiek šiais metais išleista Lietuviškų Knygų?

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba (Lithuan. Bibliography Service, 602 Harvey St., Danville, Ill.) praneša, kad per šiu metų pirmąjį pusmetį visame pasaulyje yra išleista 57 naujos lietuviškos knygos: 29 — S. Amerikoje, 6 — P. Amerikoje, 1 — Australijoje, ir 21 — Europoje. Pereitais metais per tą patį laiką buvo išleistos 63 naujos knygos. Per pirmąjį šių metų pusmetį atsirado 24 nauji liet. laikraščiai: 12 — S. Amerikoje, 2 — P. Amerikoje, 1 — Naujojoje Zelandijoje ir 9 — Europoj. Lietuvių Bibliografinė Tarnyba vadovauja žinomas bibliografas A. Ružancovas. Jis rūpinasi, kad būtų išleistas Bibliografijos Biuletenis, kuriame būtų suregistruotos visos knygos, laikraščiai ir net žymesnieji straipsniai. Tuo tarpu padedamas T. T. Marijonų leidžia masinėle rašytą įstaigoms skiriamą leidinį „Knygų Lentyna“, o Biuletinį rengiasi leisti Gabijos leidykla.

ANTANAS VILUTIS

Prarastas Rojus

Regiu save vaizduotėje mažytį:
Užlipu ant kalno — esu aukštai pasikėlęs —
Matau keturias bažnyčias:
Panemunėlio, Dusetų, Rokiškio, Aleksandravėlės.

Aš visa tai matau akiračio miglose
Nuo savo tėviškės aukščiausio kalno:
Būdavo imsiu ir didį horizontą pasiklosiu
Ant savo mažo vaiko delno.

Ir taip man būdavo gera ir smagu,
Ir taip man būdavo platu ir miela,
Kad viską palikęs, nusekdavau paskui
Juodais arimais vaikščiojančią kielę.

Tai buvo mano vaiko rojus,
Tai buvo mano mažos buities didelis gyvenimas:
Aš vėl norėčiau būti ant to kalno atsistojęs,
Kad vėl grįžtų manin anas išganymas.

Aš vėl matyčiau, kaip anie akiračiai pamėlę,
Aš vėl girdėčiau vaiko dienų pasakėlę,
Aš vėl nusekčiau paskui kielę
Į Panemunėlį, Dusetas, Rokiškį, Aleksandravėlę.

ŠIŲ DIENŲ LENKIJA

1. „Liaudies“ Lenkija

„Liaudies“ Lenkija nieku nesiskiria nuo kitų Sovietų Sąjungos satelitų, jei bent tik tuo, kad Lenkijoje, palyginti su kitais Kremliaus satelitais, sovietizacija vyksta gana tyliai. Nerami ir revoliucinga lenkų tauta, kuri taip atkakliai kovojo su vokiečių okupacija, dabar po NKVD letena, atrodo, lyg palūžus.

— Vienu iš sovietinių tikslų Lenkijoje buvo juo veiksmas ir galimai visuotinis psichinis lenkų nuginklavimas. Kaip buvo skaldomi ir nuginkluojami žmonės su išsilavinimu, liudija kelias, kurį atliko gausūs lenkų mokslo ir meno atstovai, — rašo lenkų tremties laikraštis (Myśl Polska), konstatuodamas, kad „savo bacilų išnešiojimui priešais angažavo įvairiom priemonėm gėnatinai komunistui tolimą aplinką“. Tada paryškindamas kitas emigrantinis lenkų laikraštis (Orzeł Biały) iškelia tokią paralėlę:

— Pogrindžio dalyviai prieš vokiečius mirė su didvyriškumo pajautimu. Lenkijoj tada buvo visuotinė nuotaika, kad pogrindžio paslapties išdavimo nepateisina jokie kankinimai ir kad už tai vienintelė bausmė — mirties bausmė. Šiandien kuriasi veik priešingos nuotikos. Yra žmonių, kurie komunistinius tardymo būdus pripažįsta neatlaikomus ir paslapties išdavimą, draugų bei artimųjų išdavimą laiko neišvengiamu ir todėl atleistu. Nuo neriboto pasiaukojimo reikalavimo einama prie gerbimo kartais niekšiškausių patsidavėlių.

Sitokia padėtis susidarė tik dėl apskritos komunistų taktikos: eiti pamažu, atsargiai. Išskyrus negausias privates mokyklas, smulkius ūkininkus, mažas parduotuves, mažas amatininkų įmones ir Katalikų Bažnyčią, visas Lenkijos gyvenimas jau komunistų rankose. Bet ir K. Bažnyčia nėra palikti ramybėje. Nuo pat komunistų įsigalėjimo buvo organizuojami režimui palankūs kunigai (Związek Bojowników Demokracji). Vėliau įsteigta vyriausioji kunigų komisija, kuri leidžia bolševikams palankų laikraštį kunigams (Głos Kapłana). Katalikams be to leidžiamas savaitraštis „Dziś i Jutro“. Komunistų diriguojamam „bažnytiniam ansably“ žymų vaidmenį vaidina tiesiog vyriausybei priklausomi kariuomenės kapelionai. Turėdami tokią atramą, komunistai jau pereina prie tiesioginio K. Bažnyčios pajungimo. Savo nuožiūra vyriausybė paskyrė „Caritas“ vadovybę, išleido įstatymą dėl bažnytinio turto konfiskavimo, paskelbė „Bažnytinį“ fondą...

Vyriausybės stuburą sudaro Partija Zjednoczenia Polskich Robotników, sudaro iš buvusios PPR (lenkų komunistų partijos) ir PPS (lenkų socialdemokratų partijos). PZPR turinti apie pusantro mil. narių. Jos globoj veikia jaunimo organizacija (Związek Młodzieży Polskiej), savo organizacija ir tikslais atitinkanti komsomolą. Nuo komsomolo nesiskiria ir akademinės jaunuomenės sąjunga (Związek Młodzieży Akademickiej). Jaunimo komunistinis auklėjimas prasideda jau nuo lopšio. Todėl greta akademinio jaunimo ir šiaip jaunimo organizacijų raudonųjų vaikų darželių organizavimo ir raudonųjų auklių

parengimo draugija (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci). Kaip Tygodnik Ilustrowany rašo, „pagrindinės bolševikų atakos nukreiptos prieš mokyklinį jaunimą. Pagal Rusijos išbandytus metodus jaunimas atiduotas „moksliniam išdirbimui“. Kiekvienoj klasėj yra keli agentai. Visi mokiniai išeina specialų ideologinį apmokymą. Gauti stipendiją universiteto mokslui gali tik priklausą kompartijai ir parodę politinio aktyvumo režimo naudai Tik stoka komunistų mokytojų trukdo jaunimo bolševikinimą. Todėl užplanuota parengti 40.000 komunistinių mokytojų.

Bet Lenkija ne tik bolševikinama, bet ir rusinama. Pernai veikė apie 5.000 rmo režimo naudai. Tik stoka komunistų jms parengti veikia specialūs kursai. Rusų kalba privaloma nuo 5 pradžia mokyklos skyriaus. Rusų kultūrai aukštinti leidžiami rusų veikalų ir žurnalų vertimai. Rusinimui tarnauja ir krašto administracija. Išnyko vaivadijos, gminos, apskritys, vaitai, stotai, vaivados. Jų vietoj atsirado tarybos ir prezidiumai.

Būdinga, kad žemės ūkio kolektyvizaciją Lenkijos komunistai vykdo labai atsargiai. Iš 300 apskričių vadinami ūkiniai kooperatyvai yra tik 113-je, kur palankios tam sąlygos, daugiausia tai buv. Vokietijos srityse. Tuo tarpu kolchozai teapjungia apie 150.000 ha žemės ūkio. Be abejo, kad su laiku kolektyvizacija vis intensyves.

Apie dabartinį Lenkijos pogrindį jau minėtas Tygodnik Ilustrowany taip pasisako:

— Dabartiniu metu Lenkijoje gyven-tojai yra suterorizuoti ir suparalizuoti baimės. Kasdien pilasi žiaurūs sprendimai už menkniekius. Už vadinamą gando kartojimą 5 metai kalėjimo yra kasdieninis reiškinys. Bausmės didumą nustato ne teismas, bet politinė policija. Todėl visuomenėj bėra tyklėjimo są-mokslas. Tylėjimas bei šypsenos trūkumas labiausiai krinta dabartinėj Lenkijoj akysna.“

Žinios apie didelį Lenkijos partizanų judėjimą tenka vertinti labai atsargiai, nes jos dažnai liečia tas sritis, kuriose jau nuo 1942-43 metų veikia ukrainiečių partizanai.

2. Tremties Lenkija

Nuo 1947 m. egziline Lenkijos vyriausybė sudaro prezidento pareigas einas A. Zaleskis, buvęs Pilsudskio užsienių reikalų ministeris, prezidento pavaduotojas bei ministeris pirmininkas T. Tomaszewskis (šiomis dienomis mirė, Red) užsienių reikalų ministeris Sokolowski, lenkų išeivijos reikalams ministeris Rusinek ir gynybos bei vidaus reikalų ministeris gen. Odziejynskis. Vyriausybė tiesiogiai priklauso ir „Lenkijos Karinių Pajėgų Generalinis inspektorius“ generolas Anders.

Lenkijos tremties seimą atstovauja kelios institucijos. Su vyriausybe bendradarbiauja Rada Narodowa (Tautinė Taryba), kurią sudaro Nepriklausomybės Lyga (buv. Pilsudskio šalininkai, daugumoj kariškiai), atskilusi dalis liaudininkų, atskilusi dalis socialistų (min.

pirm. Tomaševskis) ir atskilusi darbo partijos dalis bei plačiau nežinomų politinių susigrupavimų atstovai (daugiausia kariškiai). Apskritai tai yra kraštutinių nacionalistų politinė mozaika.

1948 m. pabaigoje socialistų pastangomis gimė Porozumienie Stronnictw Demokratycznych (Demokratinų Partijų Santarvė), kurią sudarė socialistai, darbo partija ir Mikolaičiko liaudininkai. Esant nesutakomiems nuomonių skirtumams vėliau iš šio sambūrio socialistai pasitraukė, o atėjo Stronnictwo Demokratyczne (Demokratų partija).

Iš Demokratinų Partijų Santarvės pasitraukę socialistai drauge su iš Tautinės Tarybos pasitraukusia Stronnictwo Narodowe (Tautininkų partija, susidariusia iš buv. endekų) ir „jaunosios sanacijos“, Pilsudskio broliovadovaujamos partijos „Niepodległość i Demokracja“ sudarė Rada Polityczna 1949 m. pabaigoje. Į šią tarybą įeina taip pat pora Mikolaičiko grupės žmonių.

Visi trys minėti sambūriai nuo 1940 m. iki 1945 m. buvo apsijungę. Pirmasis skilimas įvyko prieš pat praėjusiojo karo galą, kai tuometinis egzilinės Lenkijos vyriausybės ministeris pirmininkas ir liaudininkų partijos vadas Mikolaičikas pagal trijų didžiųjų sutarimus Jaltoje sutiko sudaryti su Maskvos pastatytu „Liublino Komitetu“ laikinąją Lenkijos vyriausybę. Tam Mikolaičiko ir liaudininkų žingsniui pasipriešino beveik visos politinės lenkų srovės. Tuo būdu tremties Lenkija tada pasidalino į du frontus: nepriklausomybininkų ir Mikolaičiko šalininkų arba kapituliacionistų. Nepriklausomybininkai laikėsi vieningai iki 1947 m. Mirus Lenkijos prezidentui Račekvičiui, jo vietą turėjęs užimti buvęs jo pavaduotojas Arciszewskis. Tačiau vietoj socialisto Arciszewskio prezidento kedėn buvo įsodintas pilsudskinininkas Zaleskis. Socialistų partija tatau palaikė konstitucijos sulaužymu ir Zaleskį pripažinti prezidentu nesutiko. Nors Stronnictwo Narodowe padėjo Zaleskiui užimti prezidento kedę, bet vėliau pamatė kad su pilsudskinininkais jiems nepakeliui ir taip pat pasekė socialistų pėdomis.

Liaudininkų politikai Lenkijoje pralaimėjus ir Mikolaičikui antrą kartą atsidūrus tremtyje, prasidėjo demokratinų grupių derybos dėl bendro fronto prieš diktatūros šalininkus pilsudskinininkus. Tačiau demokratinų grupių santarvė suiro ir vietoj dviejų blokų susidarė trys. Be abejo, kad toks jėgų susikaldymas kenkia Lenkijos laisvini-mo darbiui ir kad todėl visi Lenkijos patriotai suinteresuoti rasti bendrą pagrindą susipratimui.

Nežiūrint politinio susikaldymo, karinė tremties Lenkijos organizacija yra vieninga. Visi buv. kariai yra apjungti lenkų kovotojų susivienijimo rėmuose. Susivienijimui vadovauja gen. Anders. Jo vadovybėj taip pat yra karo laivyno savišalpa, lakūnų susivienijimas ir generolų ratas (Koło generałów), kuri sudaro 60 buv. generolų.

(Nukelta į 5 pusl.)

SEKMADIENIO RIMČIAI

Dabarties Kryžkeliuose

Jonas Kuzmickis

Dieve, duok, žemė laukia Teisybės, Dieve, siusk, žemė laukia Taikos! Bern. Brazdžionis.

Lietuviai tremtiniai, įiešką sau laikinos buveinės Australijos plotuose, Kanados ūkiuose ir miestuose, Amerikos nematytam pasauly, Anglijos saloje, Venecueloje, Argentinoje, Kolumbijoj ar dar kur kitur, nepaisydami geresnų ar blogesnių sąlygų, vieną kartą vistic sudeda rankas ir su Maironiu liūdina kartoja:

Neregėti aušros!... Taip prailgo naktis! Beldžia vėjas į langą bailiai...

Kiti, paėmę plunksną į ranką ar praplūpdami sparnuotais gyvais žodžiais, kritikuoja vakariečių politiką, strategiją, akcentuoja jų žemaziūriškumą, nepadaidumą, kad, skaitant ar tu žodžių klausant, atrodo, jog užtektų kokį negirdėto vardo tremtinių laikraščio bendradarbi pasodinti Amerikos ar Anglijos soste, — ir tuoj nukristų vergijos pančiai nuo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų pavergtų kraštų.

Dauguma gi, užmirę antgamtę, taip ir sapnuoja apie karą. Siems atrodo, kad karas, kaip burtininko lazda, nušluos okupantus ir tuoj galėsime grįžti į paliktus ūkius, namus ir puli ten pasilikusiems į glėbį.

PATAMSUJE PASIKLYDĘ

Poetas — ne politikas. Poetas — mastytojas, filosofas. Jis yra tartum senųjų laikų krivis, kuris žadina tautos samonę, kursto pasiryžimus ir, giliai permėdėtas, nurodo tiksliausį kelią.

Mūsų poetas Bern. Brazdžionis, mąstydamas apie vergijos takus, vis dėlto prieina kitokios išvados, nei daugelis publicistų ir šaip sau žurnalistų. Jis tučtuojau visu savo vidumi pradeda kilti į antgamtę ir, tartum pranašas, kuria maldą, kuris savo žodžiais, lyg kardo asmenimis, atsitreikia į pačią mūsų širdį:

Dieve, šviesk, mes patamsy paklydom, Dieve, šauk, mes apkurtom šaukmuos, Dieve, plėsk melo sunkųjų šydą, Dieve, nešk ledą žemės žiemoms! (Vėrgijos takuos).

Indų tautos išmintis klausia: jeigu blogi atremiami blogiu, kada, pagaliau, blogis pasibaigs?

Reikia mokėti ir skaudžiausiais indvido bei tautos akimirksniais susimąstyti ir ne tik politikų kabinetuose, ne tik generalinių štabų buveinėse, bet ir antgamtyje įieškoti atsako į klausimą: kada pasibaigs šis blogis, kuris naikina ir mano Tėvynę?

Ne be priežasties blogis siautėja

(Tęsinys iš 4 pusl.)

3. Vilniaus klausimas.

Kiekvienam lietuviui yra įdomus klausimas, ko yra tremties Lenkija iš pergryvenamos ir tebegyvenamos tragedijos pasimokiusi. Visos Lenkų politinės srovės nuo pilsudskininkų iki pačių kairiųjų socialistų yra vieningo nusistatymo dėl Lenkijos sienų, būtent: vakaruose — Oderis — Neissė, rytuose — prieškarinė, taigi su Vilniumi ir Lvovu. Kovai dėl rytinių sienų Londone veikia specialii lenkų organizacija (Związek Ziem Północno - Wschodnich) ir leidžiamas savatraštis "Lwów i Wilno", kurį redakuoja buv. Vilniaus dienraščio "Słowo" redaktorius Cat-Mackiewicz, Londone veikia ir "Społeczność Akademicka Uniwersytetu Stefana Batorego". Kur tik randasi gausinės Vilniaus lenkų grupės, kovo 4 d. rengiamas tradicinis Kazuko turgus. Apie tai, kad visų krypčių lenkų tremties spauda kiekviena proga prisimindama Vilnių neiškencija nepabrėžusi Lenkijos imperializmo šia kryptimi, — netenka nė aiškinti. Šitoks tremties lenkų nusistatymas mums vieną dalyką pasako: susitarti su lenkais dėl Lietuvos — Lenkijos sienų diplomatinii keliu tuo tarpu yra tik graži svajonė. Lietuvos — Lenkijos siena turi būti nustatyta tokių veiksmų, kurių sprendimą pakeisti lenkai nebūt pajėgūs, nes jie skaitysis tik su įvykusi ir nepakeičiamu faktu.

B. A.

kaip išėles apokalipsinis žvėris. Laukinis žvėris tik peralkęs ar pajutęs pavojų gyvybei parodo savo kruvinus dantis. Lygiai taip ir pasaulį apvaldas blogis pribirsta, kaip skaudūlys, ir prasi-veržia, tartum dvokią pūliai.

Tai nujausdamas, poetas ir krepiasi į patį Dievą. Kreipiasi į Jį, šaukdamas šviesos, nes mes esame apakę, šaukdama nurodymų, nes mes esame apkurte. Poetas su visa savo niokojama tauta jaučia ir matyte mato, kaip melas sunkiu apgaulės žydu užkrito ant tautų ir valstybių ir be perstogės dusina, žudo.

STELIA MARIS

Ne be prasmės Bažnyčia Motiną Mariją vadina Jūrių Zvaigžde. Senovės jūrininkai, neturėdami kompasu, akimis įieškodavo zvaigždžių, ypač Aušros zvaigždės, kad aptiktų reikalingą kelią. Ir šiuo sunkiu metu visų tikinčiųjų akys turėtų įieškoti Jūrių Zvaigždės, turėtų kreiptis į Tarpininkę tarp žmonių ir Dievo, kad greičiau būtų nuimta bausmės ranka nuo krauju pasriuvusios žemės.

Ak, gi Marija ir neprašoma prabilo. Ji prakalbėjo į žmones aiškiais, kaip diena, žodžiais. Prabilo ne be prasmės: Ji reikalavo iš žmonių kai kurių aukų, kad pasaulyje įsiviešpatuotų trokštama taika.

Jau prieš aną baisųjį karą Marija Fatimoje pasakė:

—Melskitės, daug melskitės už nusidėjėlius. Kasdien kalbėkite rožančių dėl pasaulio taikos. Žmonės turi pataisyti savo gyvenimą ir prašyti atleidimo už savo nuodėmes. Tegu jie toliau neįžėdinėja Viešpaties, kuris ir taip jau yra per daug ižeistas. Jei darys, ką aš sakau, daugybė sielų atsivers ir bus taika. Kitaip bedieviškoji propaganda išplatins savo klaidas pasaulyje, sukels karus ir Bažnyčios persekiojimus; daugybė gerų žmonių bus nukankinta, daug nukentės Sv. Tėvas; daugybė tautų bus sunaikinta...

Dievo Motinos reikalavimas aiškus: žmonės turi atgailoti už savo nuodėmes ir visa daryti, kad ko daugiau atkritėlių sugrįžtų į Bažnyčios globa.

Koks gi yra realusis dabarties vaizdas?

Vokietijos Ganytojų pranešimu, vokiečiai hitlerizmo įtakoje labai nutolo nuo katalikų tikėjimo. Didelis procentas krikščionių visai nepraktikuoja savo tikėjimo, o 25% katalikų nepriimėna Sakramentų. Aliarnuojanti padėtis ypač didmiesčiuose: ten vos 1/3 katalikų lanko bažnyčia.

Penkiamilijoniniam Kubos krašto yra vos 198 parapijos ir 173 kunigai; be to, dar 345 vienuoliai. 1949 m. dviejuose seminarijose buvo išventinti vos 4 kunigai.

O ką bekalbėti apie komunizmo aptvindintus kraštus?! Jėzuitas T. Wilhelm de Vries, Vatikano atstovas, katalikų suviažiavime Wiesbadene pranešė, kad Rusija stengiasi 47 milijonus rytų Europos katalikų priversti prisijungti prie rusų pravoslavų cerkvės. Jo tiesiog neįtikėtiniu pranešimu, Lietuvoje laisvas belikęs VOS VIENAS KATALIKŲ KUNIGAS. Tūkstančiai kunigų sumta ir jie arba ištremti į Sibirą, arba kalinami kalėjimuose.

SIŪ DIENŲ SŪTEMOS

Dabarties laikai ir jų dvasia atsispindi kiekvienos dienos įvykiuose. Tiesa, daug kalbama apie taiką. Organizuojami Taikos komitetai, renkami parašai prieš bet kokią agresiją, bet kartu ginkluojamasi iki dantų ir žvanginama ginklais.

Sv. Tėvas Pijus XII naujoje "Summi Maeroris" Enciklikoje (Osservatore Romano) 1950.VII.27) rašo:

—Daugybė žmonių diskutuoja, rašo, kalba apie būdą, kaip pasiekti taip trokštamą taiką. Tuo pačiu metu pagurindiniai dėsni, kurie galėtų sukurti taiką, yra kai kurių pamirštami arba visi atvirai atmetami. Tikrumoje ne maža yra kraštų, kuriuose ne tiesa, bet melas yra aukščiausiai statomas; neskleidžiama nei meilė, nei gailėstingumas, bet platinama neapykanta ir aklas paklusnumas; piliečiai neraginami prie taikos, bet provokuojami sąmyšiai ir netvarka.

Toliau Sv. Tėvas, kreipdamasis į vi-

sus kunigus, rodo, kartoja Motinos Marijos sąlygas Fatimoje:

—Jūsų ganytojinio uolumo pareiga bus ne tiktaiti jums pavestas sielas, kad keltų į Dievą karštas maldas, bet raginti jas prie pamaldžių atgailos ir atlyginimo aukų, kad tuo būdu būtų galima permaldauti Dievo Visagalybę, užgautą skaitlingais viešais ir privačiais nusikaltimais.

Kalbėdamas apie karo priemonę tautų santykiuose, Sv. Tėvas rašo:

—Is tiesų, niekuomet — nei senais, nei dabarties laikais — nestigo tokių, kurie ginklu norėjo pavergti žmones. Tačiau Mes niekuomet nesiliovėme rūpintis tikrąja taika. Bažnyčia trokšta laimėti žmones ne ginklu, bet tiesa ir auklėti juos Dievuje ir teisingose visuomeninėse sąlygose. Is tikrųjų, "mūsų kovos ginklai ne kaniški, bet galin-gie Dievu" (2 Kor. 10, 4).

Taigi, ir Sv. Tėvas kviečia visur tikinčiuosius pagausinti savo maldas, sustiprinti atgailą ir dar didesniu uolumu imtis atsisteisimo priemonių.

TYLIOS KOVOS METAS

Nekas neabejoja, kad dabartyje visame pasaulyje vyksta tyli kova tarp katalikybės ir komunizmo. Apie tai labai gražiai išsireiškė Christopher Dawson ("The Tablet" žurnale):

—To (—krikščionių demokratų partijos sustiprėjusios įtakos politiniame gyvenime. J. Kz.) pasėkoje paastrejo konfliktas tarp katalicizmo ir komuniz-

mo ir dėl to ideologinis karas kontinente tampa vis labiau kovojančių tikėtinų karu. Šitas karas siaučia abiejose geležinės uždangos pusėse, nes komunistų partija yra stipriai atstovaujama katalikiškuose Vakarų Europos kraštuose, ypatingai Prancūzijoje ir Italijoje, kai tuo tarpu katalicizmas — nepaisant priešiško komunistinių vyriausybių spaudimo — nuolat yra gyva jėga Vidurio — Rytų Europoje, nuo Lenkijos iki Dalmatijos...

Mes, lietuviai katalikai, esame tos kovos dalyviai. Mes ir nenorėdami esame įtraukiami į kovą tuose kraštuose, kuriuose laikinai esame įsikūrę. Būdingas pavyzdys is lietuvių gyvenimo protestantiškoje Anglijoje:

Po ilgesnio laiko aplankiu vieną nedidelę lietuvių koloniją (25 žmonių ir suorganizavau bažnyčioje pamaldas. Žmonių susirinko iš plačios apylinkės. Pamatys tokį būrį lietuvių prie bažnyčios, prie manęs priėjo vienas anglas katalikas ir pasakė:

—O kur tie žmonės būva tais sekmadieniais, kai lietuvius kunigas neatvyksta? Ar jie pamiršo komunizmo priešpauą savo krašte? Ar tik taip išnaudoja laisvę laisvoje Anglijoje?

Ką bekalbėti apie tą dalelę lietuvių kurie, vesdami protestantes, atkranta nuo kat. Bažnyčios, tuokdamiesi protestantų šventyklose?

Ką bekalbėti apie tuos, kurie, lauzdami moterystės priesaiką, susideda ir

kuria naujas šeimas, kai jų šeimos vargsta pavergtoje Lietuvoje ar Sibire?

Ką bekalbėti apie tuos, kurie tremtyje aukščiausiai pastato asmeninius patogumus, arklių bei šunų lenktynes, kinus ir pramogas, o visai nesirūpina religiniais reikalais ir net per dvejus metus nė karto neapsilanko nė lietuviams suraganuotose pamaldose?

BAIGIANT

Gyvename istorinėje epochoje. Ant mūsų, į kuriuos ir Lietuvoje likę sudėjo didžiausius lūkestis, krinta didelis atsakingumas. Negalime stovėti nuošaliai, dividualybės kiauie ir tiktaiti kritikuoti kitų pasistumėjimus.

Mes turime veikti. Turime kovoti. Turime imti į rankas ginklą, kuris nums prieinamiausias ir efektingiausias šiuo tragiškuoju metu, o tas ginklas — mūsų tikėjimas ir to tikėjimo realizavimas kasdieniniame gyvenime. Turime būti jautrūs kiekvienam lietuviškosios bendruomenės nario išsiokimui, kuris spjauna į veidą kenčiančiam Lietuvai ir net pačiam Visagaliui.

Dabarties kryžkeliuose turi spindėti vienintelė vilties zvaigždė — gyvasis Kristus:

Ir dreba žemė tartum krislas, ir dreba dangūs tartum kristų, ir srūva upės — krauju gyslos, ir mūsų skausmo šauksmas:

—Gelbėk, Kristau!... Anglija, 1950.VIII.19.

Gražioji tėvynė: Nemunas arti Kauno

BALF-ui Amerikoje Padėkos Už Suteiktą Šalpa

Kasdien gaunamos gausios padėkos liudija aiškia, ką jaučia tremtiniai savo užjūrio brolių atžvilgiu už gautąją šalpa. Negalėdami visų gautųjų gausių padėkos pareiškimų patalpinti, spausdiname bent porą ištraukų, gautų paskutinėmis dienomis.

Marija Kreicienė, gyv. München, Warner Kaserne, 1950.V.26 d. rašo:

"1950 m. balandžio mėn. mano 11 metų amžiaus dukrelė Rūta susirgo skarlatina. Liga susikomplicavo ir padėtis tapo labai rimta. Gyvendama Munchene DP stovykloje labai sunkiose gyvenimo sąlygose ir kartu būdama stovyklos lietuvių vaikų darželio vedėja, pakliuvau į desperaciją, neturėdama lėšų įsigyti reikalingiems vaistams, būtent penicilinui. Tuo reikalu kreipiausi į LRK įstaiga prašydama pagelbėti. Labai apsidžiaugiau sužinojusi, jog Amerikos lietuviai per BALF aukkojo didelį kiekį vaistų, kurių reikalingą skaičių (4.000.000 vn.) gavau. Šių vaistų dėka mano Rūtelė pasveiko. Už šią didelį pagalbą leiskite man išreikšti Tamstoms ir ypatingai brangiems aukotojams Amerikos lietuviams mano kuklią, bet nuosirdžią padėką".

V. Bernotas, Gauting TBC ligonių Valdybos Pirmininkas, 1950.V.19 d.

"Šių metų gegužės 17 d. per LRK Iga. lotinį Munchene, visi Gautingo sanatorijos lietuviai ligoniai gavome iš BALF-o taip brangias mums, rūbų ir maisto dovanas.

Iš penkiasdešimties fiziniai sunykusių krūtininių išsiveržė tylus susigraudinimas, reiškiąs giliai nuosirdžią padėką visiems Jums, mieli broliai amerikiečiai, jog supratote ir užjautėte mus, pačiam jaunystės žydėjime, gyvenimo ir žmogaus teisių netekusius.

Kuomet tūkstančiai mūsų laimingųjų brolių suka naujus gyvenimo lizdus anapus okeanų, mes liekame vieni, be ateities ir vilčių. Taip, mes liekame vieni, bejėgiai, paliečiami, šioje nesvetin-goje teutonų žemėje, šalia raudonoje vampyro, iš kurio nagu Dangus, jau tiek kartų išgelbėjo mūsų gėstančias

gyvybes. Bet štai spindulys iš anapus. Nuo anų Naujosios Žemės krantų. Tai Jūs, mieli broliai ir sesės, Jūs mūsų rytojaus švyturys! Jumyse mūsų vil-tys, nes tik iš Jūsų didžiadvasiškumo ir duosnių rankų mes būsime sotūs ir apsi-rėngę.

Nuosirdžiai spaudžiame Jūsų dešines, mieli broliai, ir karštai Jums dėkojame. Tegyvuoja BALF ir jo palaikytojai!"

Iš šitų padėkų matome, kaip labai reikalinga yra šalpa negalintiems dėl ligos ar senatvės išemigruoti mūsų broliams Europoje. Šitos taip svarbios pareigos neturėtų užmiršti ir Pietų Ame-rikos lietuviai. Jau seniai laikas ir čia steigtis BALF skyriams ar tolygioms šalpos rinkimo organizacijoms, nes nau-jo karo grėsmė šį reikalą tik padidi-na (R e d.).

ATEITININKŲ STOVYKLA JAU PRASIDĖJO

Moksleivių ateitininkų stovykla Hi-ramo, Ohio, atidaryta antradienį rugp 29 po pietų. Kalbėjo moksleivių ateitinin-kų centro pirmininkas J. Baužinskas ir stovyklos kapelionas kun. dr. K. Šir-vaitis. Pristatyta ir stovyklos vadovybė: komendantas stud. Ant. Sabaliauskas merg. ir bern. vadovai — Rožė Som-kaitė ir Vytautas Vyngantas.

Savo kasdieninėje programoje stovyklautojai išklauso kas rytą šv. mišių, poros paskaitų. Laisvalaikiu sportuoja, o vakarais pravedamos meno progra-mos. Vakaraus išėina ir juokų dienraštis.

Šiuo metu stovyklauja 90 ateitinin-kų. Savaitės gale laukiama dar dau-giau iš Chicagos ir Clevelando. Sekma-dienio vakare rengiamas viešas meno vakaras, kuriame atsilankyti kviečiami visi, kurie gali, iš Clevelando ir apy-linkės.

Stovykloje dabar vieši Ateitininkų Federacijos vadas prof. dr. A. Damušis, kun. K. Juršėnas, kun. Znotinas. Lan-kosi taip pat ir kun. dr. V. Cukuras.

NAUJA ORTODOKSU BAŽNYCIOS GALVA

V i l n i u s. — DPA agentūra iš Maskvos praneša, kad šventasis rusų ortodoksu sinodas Maskvoje paskelbė dekretą, kuriuo atšaukiamas iš savo pareigų echzarchas Serafimas, rusų ortodoksu bažnyčios galva Vakarų Europoje, su būstine Paryžiuje. Serafimo įpėdiniu paskirtas Vilniaus ortodoksu arkivyskupas Potius.

Liogšiolinis echzarchas ark. Serafi-mas seniau buvo Rusijos monarchijos atstatymo šalininkas, tačiau 1945 me-tais, gyvendamas kaip emigrantas Pa-ryžiuje, perėjo Sovietų pusėn ir buvo jų paskirtas "Vakarų Europos Echzar-chu". Tačiau Serafimas negalėjo niekad pradėti eiti savo pareigų Rusų kated-roje Paryžiuje, nes didžiausioji dalis rusų emigrantų jo nepripažino ir atsisa-kė įsileisti į katedrą.

Arkivyskupas Potius, atrodo, bus so-vietam tinkamai įsiteikęs, taigi ir gavo šį naują paskyrimą, kuris praktiškai neturės jokios reikšmės. (Elta).

IDOMI VYSKUPŲ VIZITACIJA

Kanados naujakuriams lietuviams sa-votišką sensaciją sudarė vietos vysku-po vizitacija. Tatai įvyko Boylės para-pijoje. Vykupo sutikime dalyvavo ir vietos lietuvių kolonija. Sutiktasis ga-nytojas, išlipęs iš automobilio, sveikino-si su visais jį sutikusiais kiekvienam paduodamas ranka, drauge užsirūkyda-mas ir papasakodamas linksmų nuoty-kių.

—Tai bent Vyskupas! — kuždejosi lietuviai, — netoks, kaip buvom pratę matyti Europoje.

LIETUVIŲ BAŽNYCIOJE PAKRIKŠTYTA:

Rugsėjo 9 d. pakrikštyta Nelida Ona Mackaitė, Genovaitės Kličiūtės ir And-riaus Mackų dukte. Krikšto tėvai buvo Ona ir Vincas Molevičiai.

Mielas Skaitytojau, Ar Jau Užsimokėjai "L A I K O" Prenumeratą?

Argentinios Lietuviai Prieš Genocidą

Tautos šventės minėjimas Argentinios lietuvių kolonijos centre, Avellanedoje, šiemet buvo sujungtas su ypač energingu protestu prieš genocidą (tautžudybę).

Rugsėjo 10 d. jau iš pat ryto per "Lietuvos Aidų" valandėlę Radio Mitre p. Z. Juknevičius, programos vedėjas pranešė apie šventę ir jos prasmę. Pranešimai buvo ir kai kuriuose Buenos Aires dienraščiuose.

Lietuvių bažnyčioje iškilmingos pamaldos buvo juo įspūdingesnės, kad jas laikė už savo tėvynę primicijantas kun. V. Simanskis, marionas. Pamokslą pasakė "Laiko" redaktorius kun. Dr. P. Brazys.

Vakare Lietuvių salėje, kaip visuomet, Lietuvai išlaisvinti Centro pastangomis, įvyko visuomeninis minėjimas, dalyvaujant gausiai publikai, patriotinės rimties nuotaikoje. Pažymėtina, kad su Tautos švente šiemet sutapo Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje dešimtmečio veiklos sukaktis. Tai tarporganizacinis organas, vadovaujantis šios kolonijos pozityvioms pajėgoms kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Pirmasis paskaitininkas, Tautinio Ansamblio vadovas, A. Petravičius palietė daugiausiai mūsų tautos praeities didybę, ir K. Čibiras kalbėjo apie mūsų dabarties likiminių kovų tikslą ir būdus, taip pat prisimindamas ir tuos "pilkuosius didvyrius", kurie tolimoje Argentinoje per šį tėvynei tragiškąjį dešimtmetį kukliai tebesiaukoja patriotinės veiklos bare.

Sveikinimo žodį tarė LICA pirminin-

kas I. Padvalskis, gen. T. Daukantas, o telegrama iš Montevideo sveikimo Dr. K. Graužinis, Lietuvos Ministras P. Amerikai.

Meninėje dalyje simpatiška pasirodė Sv. Cecilijos choras, muz. V. Rymavičiaus vadovaujamas ir A. Petraičio kompanuojamas. T. Ansamblio šokių grupė sukėlė gaivios nuotaikos. Garbės sargyboje prie Lietuvos ir Argentinijos vėliavų stovėjo skautai.

Rezoliucijoje, kuri buvo išsiuntinėta spaudai ir žinių agentūroms, tarp kitko, iškeliamas, kad:

1) Sovietų Rusija, norėdama įgyvendinti komunizmą Lietuvoje, bet negalėdama palaužti gyventojų pasipriešinimo, ėmėsi siaubingų genocido priemonių, kurių pasėkoje iš tėvynės ištremta ar išžudyta jau apie 800.000 gyventojų;

2) laisvųjų lietuvių skundai dėl jų brolių likimo iki šiol vis nerasdavo efektyvaus atgarsio Jungt. Tautų tribūnoje — nutarė:

- a) dar kartą pareikšti griežčiausią protestą, pasmerkimą ir užuojautą dėl genocido Baltijos valstybėse;
b) atkreipti Jungtinių Tautų ir viso demokratinio pasaulio dėmesį į tragišką Lietuvos gyventojų būklę ir ieškoti efektingesnių priemonių genocido budeliams sudrausti.

Ši rezoliucija su platesniu minėjimo aprašymu rugsėjo 11 d. buvo įdėta į "La Nación", vieną iš pačių svarbiausių ir rimčiausių P. Amerikos dienraščių.

K.

Gen. San Martín pagerbimas Berisse. Kalba p. N. Caorsi.

BERISSO

GRAŽIAI KURIASI LIETUVIAI

- Žymus "Mindaugo" dr. jos meno veikėjas Pranas Strolia pačiame miesto centre c. H. Yrigoyen 4708 nusipirko gražius namus.
• Veronikai Žemaitienė padaryta sunki gerklės operacija. Gydosi namuose, ir sveikata jau gerėja.
• Prieš porą metų iš Vokietijos atvykęs Antanas Meselis, visu uolumu įsijungęs į visuomeninį darbą, dabar pradėjo statyti nuosavą mūrinių namų.
• Veiklus mindaugietis Teofilus Slapšys netoli "Mindaugo" draugijos nusipirko gražų žemės sklypą.
• Mūsų tautiečio Vlodo Skiko knygy-

ne galima gauti pirkti šiuos lietuviškus leidinius: Lietuva Brangi, Diena Naktin, Lituania entre Fuego Cruzado, Tėvynės Sargas, Lietuva Bolševikų Okupacijoj ir k.

* Rugsėjo 13 d. autobusui susidūrus su stovinčiu sunkvežimiu buvo sunkiai sužeistas Alfonsas Gabriūnas, gyvenantis H. Yrigoyen 4676. Jam sulaužyta dešinėji ranka ir smarkiai sutrenktas kairysis petys. Gydomas La Platos poliklinikoje. M. T.

SE VENDE BARATO una moderna máquina de tejidos (2 metros de ancho) Dirigirse a: Andonagui 2351 Dep. A Villa Urquiza - Capital

Didelis Lietuvių Bičulis Dr. CHARLES M. SMART DANTISTAS Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16. Córdoba 991, piso 5 Dep. B, Cap T. E. 31 - 7060

LIETUVIŠKAS KEDŽIŲ FABRIKAS Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams Bronius Eidukonis Savininkas Salta 265, Sarandí. T. E. 22-5461

Foto "PABLO" ★ FOTOS EN ESTUDIO Y A DOMICILIO ★ COPIAS REPRODUCCIONES AMPLIACIONES ★ VENTA DE ROLLOS ★ PASAJE CHICAGO 982 Media cuadra de la Parroquia

ROSARIJO PADANGĖJE

SUSIZIEDAVO

Šiomis dienomis mūsų kolonijoje susiziedavo p. Eugenija Budriūnaitė su p. Mykolu Jonaičiu. Ta proga įvyko kuklios vaišės artimųjų tarpe. Abu jaunieji turi geras ir atsakingas tarnybas. Sveikinimai būsimai lietuviškai porai!

"KAS BAILYS?"

Rosariečių vaidintojų būrelis nori pristatyti 2 veiksmy labai juokingą komedią "Kas bailys?" Jau kelinta savaitė

SVEČIUOSE PAS ROSARIEČIUS. Išeivių dieną minėdami pas p. Balsį (pirmas, iš kairės) nusifotografavo: p. Sakalauskas, p. Matukas, prof. kun. Duoba, p. Čibiras ir p. Stasevičius. Mažoji yra tremtinių Papečių dukrelė.

vyksta repetitijos, kurioms vadovauja p. Z. Stasevičius. Savo roles uoliai mokosi ir repetitijas lanko: p. M. Kalainienė, p. B. Jonaitis ir p. J. Pepečys. Visi nekantriai laukia vaidinimo.

VISIEMS ROSARIO LIETUVIAMS ZINOTINA!

Rugsėjo 24 d., tuoj po lietuviškų pamaldų Buen Pastor koplyčioje, įvyks Rosario Lietuvių Bendruomenės susirinkimas. Jau daug vyrų ir moterų pri-

sirašė nariais, bet laukiame dar daugiau žmonių. Visi lietuviai turi priklausyti Lietuvių Bendruomenei!

GRAŽUS PAPROTYS

Pastaruoju laiku pas Rosario lietuvių įvyko iš eilės keletas labai gražių ir kultūringų lietuviškų vaišių. Tai proga lietuviams sueiti, pasižmonėti, pasikalbėti ir lietuviškai padainuoti. Dabar tokias vaišes iškėlė p. p. Seniūnai, Saladillo, kur dalyvavo visi šeimos nariai ir nemaža kviestų svečių. Buvo pa-

gerbtos choristės organizatorės: p. Rosalija Šimanauskienė ir p. Marija Balsienė.

NAUJAS PRAMONININKAS

Gražiame Tiro Suizo rajone savo "chincos" dirbtuvėlę turi p. Vitas Dūdas. Darbas gerai sekasi ir savo išdirbinius dideliais kiekiais siunčia į Buenos Aires. Tame darbe jam sumaniai pagelbsti jo sesutė p. Stefa Dūdaitė. Linkime pasisekimo jaunam pramonininkui.

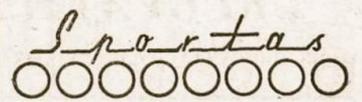
"LITUANIA" BATŲ DIRBTUVĖ ir PARDUOTUVĖ Taisomi ir gaminami įvairūs batai pagal užsakymą. BRONIUS LESKAUSKAS Defensa 1174 - Buenos Aires T. E. 34 - 9091

Paryžiaus universiteto diplomuotas gydytojas Dr. Emilio Cura Vidaus ligų specialistas Hospital Rawson ir Hospital Vecinal de Lanus gydytojas, priima ligonius savo privačiuose konsultoriumuose nuo 16 iki 20 val.: URUGUAY 763 AVELLANEDA pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais; SARMIENTO 4143 LANUS antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais

J. CIKSTAS FABRICA DE VITRINAS BARRA BLANCA - 1279 CAPITAL FEDERAL

METALO IŠDIRBINIŲ FABRIKAS "LANCERO"

Industria Argentina Gaminami įvairaus dydžio metaliniai archyvai kartotekos raštinėms ir draugijoms spintos Vienintelis fabrikas P. Amerikoje, gaminąs iš šalto metalo didžiulius varžtus ir veržkelius KAZIMIERAS DEVEIKIS-PIPIRAŠ Pozos 254, Avellaneda T. E. 20-9758 - Particular: 20-9758

Š. m. rugsėjo mėn. 6. d. 20 val. Centro Obreros Instruccion, Avellaneda, sporto salėje įvyko krepšinio rungtynės tarp COI sporto klubo ir mūsų komandos "Grandis".

Rungtynės prasidėjo smarkiu priešų puolimu su kaskart augančiu rezultatu mūsų nenaudai. Trečioje žaidimo minutėje priešai veda 6:0! Mūsiškiai ima minutę, persitvarko, pasitaria ir netik kad rezultatą išlygina, bet ir baigia pirmą kėlinį savo persvare, rezultatu 17:13.

Antrame kėlinyje į COI sporto komandą įeina lošti ir buvęs pirmo kėlinio teisėjas, stengdamasis, savo taikliais metimais mūsiškius pavyti, bet mūsiškiai nenusileidžia ir laimi rungtynes, rezultatu 35:26. "Grandis" laimėjo užtikrintai, nežūrint ir sunkias lošimo sąlygas, "Grandiečiai" atvyko tik penki, taigi neturėjo pakaitų, gi priešai vienam jų žaidėjui pavargus, tuojau jį kitu pakeisdavo.

Taškus mūsų komandai pelnė: Kaibutas - 14, Čepelevičius - 11, V. Bandžius - 8, Metrikis - 2. Jaunius - 0.

Parapijos Sporto Kom. rūpinasi paruošti krepšinio aikštėlę, kad mūsų sportininkai turėtų kur lavintis. Prie renkamų tam tikslui aukų mūsų kolonija mielai prisideda. R. J. tis.

* Už šiais metais gegužės 14 d. mirusį Stanislovą Žukauską iškilmingos gedulo pamaldos Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje Avellanedoje bus spalio 17 d., 9.30 val. Velionies motina Barbora Žukauskienė kviečia gimines ir pažįstamus tose pamaldose dalyvauti.

ELEKTROTECHNIKAS Įveda elektrą į namus, įtaiso florescentinę šviesą, taiso įvairius elektrinius aparatus JONAS KRUTAS Catamarca 3335 Avellaneda

KAZIMIERAS STANKŪNAS Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo DIRBTUVĖ (Trasfilación de caños metálicos) Martiniano Leguizamón 3132, Capital - T. E. 68 - 9685

PARDUODAMAS NAMAS - CHALET su 2 aptvertais ir medžiais apsodintais lotais, 10 metrų ilgio galponu ir vėjinio malūnu vandeniui traukti. Tik 2 kvadros nuo kolektyvo nr. 235, Monte Grande miestelyje. Kreiptis: Juozas Juška: R. Gutierrez 1948, Avellaneda, T. E. 22 - 5137

Liet. Pamaldos Rosario Lietuviams Kas sekmadienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida ir Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. Aukštumas: San Martín 2900.

ELEKTRINIS KEDŽIŲ FABRIKAS Stiprios ir gražios įvairaus stiliaus kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams. Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis Pedernera 3253 - Buenos Aires T. E. 91 - 4570

Šulnis ir Geigas DIDELIS KEDŽIŲ FABRIKAS Chile 765 Humberto I 1956 T. E. 20-9578 Avellaneda

MASINŲ FABRIKAS ŠALTAM METALO APDIRBIMUI Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių Fabrikas Marca Registrada Vladas Urbietis MORON 3596 (Altura Pavón 3500) T. E. 241-0116 LANUS

Sucesión de Antonio Checanovski YTTI TORILLOS YTTI DE CHICOS FABRICA ESPECIALIZADA EN TORILLOS PARA METALES CROQUIS Y METALOS Y FABRICACION METALICA

ADVOKATŲ KANCELIARIJA Bohdan Kawecky José Murmis Advokatas iš Vilniaus Procurador Nacional, Traductor Publico Sutvarko: prekybinius, administratyvinius, civilinius, baudžiamuosius, moterystės, darbo teisės (jubilación) reikalus ir kt. Išrūpina pasus "no argentino" per 3 savaites. Priima: nuo 17 val. iki 19 val. kasdien, išskyrus šeštad. ir šventes Av. CORRIENTES 2880, piso 2, Buenos Aires. T. E. 47 (Cuyo) 4681 (Pusė kvadros nuo Av. Pueyrredón)

TEISĖS BIURAS Dr. Roman Ciechanow Dr. Roberto Rois MAIPU 231 - BUENOS AIRES - T. E. 34 - 1020 ir 0601 Priima nuo 15 iki 18.30 val. šeštadieniais nuo 15 iki 16 val. Išrūpina pasus "no-argentino" ir pilietybės dokumentus, sutvarko šeimos, darbo (jubilación), nekilnojamo turto, pirkimo, pardavimo ir įvairių sutarčių teisinius reikalus, veda civilines ir baudžiamąsias bylas, išverčia ir patvirtina dokumentus.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

ZODIS URUGVAJAUS LIETUVIAMS

Gerbiamas Redaktorius:
Prašu atspausdinti "Laikė" šiuos ke-
lis žodžius, kuriuos skiriu Urugvajaus
lietuviams.

J. Kėkštas

Mieli Bičiuliai:

1947 m. gegužės mėn., kelyje iš Itali-
jos į Argentina sustojęs Montevideo uo-
ste, turėjau progos su kaikiuriais iš Jū-
sų susipažinti ir praleisti Jūsų tarpe
kelias malonias valandas. Jūsų tuomet
parodytas noras kuo nors padėti man,
po visų kalėjimų, dykumų, fronto ir ke-
lionės pavargusiam ir neturinčiam jo-
kių medžiaginių egzistencijos galimy-
bių (pačia pilniausia šio žodžio pras-
me), buvo mane tikrai sujudinęs. Priė-
miau tuomet Jūsų ištįstą pagelbos ran-
ką (pietūs, šis tas iš rūbų, nors ir se-
nų, bet gražiai išvalytų, keliolika pežų)
kuria Jūs nors ir kukliai, bet tikrai lie-
tuviškai ir nuoširdžiai mane sušelpėte
ir išleidote į tolimesnę kelionę. Visa tai
iki šiai dienai miniu ir niekuomet neuž-
miršiu, lygiai kaip ir ano malonaus po-
būvio Jūsų gražioje darbininkiškoje
Cerroje.

Simpatingos lietuviškos, kurias tuo-
met Jūsų tarpe mačiau (A. Grigaitė, P.
Jarmalavičiūtė, H. Bartnikaitė, R.
Minetaitė) buvo labai malonios ir nuo-
širdžios.

Prileidimą, kad Jūs laikote mane ne-
dėkingu ar užmiršusiu Jus, laikau ma-
ne skaudžiai įžeidžiančiu. Ne tik Jūsų
neužmiršau, bet dažnai Jus prisiminda-
mas, galvoju apie susidaryną galimybių

Jus aplankyti ir užmegsti glaudesnius
draugiškus ryšius.

S. m. rugpjūčio 17 d. "A. L. Balse"
tilpusio straipsnio autorius, šalia piktos
valios pakurstyto noro Jus prieš mane
nustatyti ir mane apšmeižti, šiaip jau
parodė nemažus juokdario gabumus. Su
jo jumoristinėm "mintim" polemizuoti
nerandu jokio reikalo.

Neprarasdamas vilties kuomet nors
su Jumis pasimatyti ir visa tai, ką čia
esu parašęs, gyvu žodžiu patvirtinti, lie-
ku Jūsų

J. Kėkštas.

LANKĖSI "LAIKO" REDAKTORIUS

Šiomis dienomis mūsų kolonijoje lan-
kėsi "Laiko" redaktorius Dr. P. Bra-
zys. Buvo apsisostęs pas savo broį
U.L.K. Dr. jos pirmininką A. Brazi.
Gerb. Redaktorius aplankė Lietuvos Ne-
paprastą Pasiuntinį ir Įgaliotą Ministe-
rį Piet. Amerikai Dr. K. Grauzinį, Kun.
St. Grigaliūną ir kitus kolonijus veikė-
jus.

GRAZUS LIETUVIŲ MOKYKLOS
VAKARAS

U. L. K. Dr. jos patalpose rugsėjo
24 d. Tėvų Komiteto ir mokytojos p.
Stanevičienės pastangomis buvo su-
rengtas gražus Urugvajaus Lietuvių
Mokyklos vakaras su vaidinimu, daino-
mis ir kitais įvairumais. Programą
daugiausiai atliko patys mokiniai. Pub-
likos buvo gausiai susirinkę. Po pro-
gramos N. Budreikos orkestrui grojant bu-
vo jaukiai pasilinksmita. Malonu, kad
lietuviška mokykla taip dažnai pasiro-
do su programa ir kad mūsų tautiečiai
tą programą uoliau lanko ir tuo pačiu
remia savą mokyklą.

Kordoba

LANKĖSI GENER. T. DAUKANTAS
Vykdamas iš Rumipal į Buenos Aires
viešėjo pas p. p. Šuleus gen. Daukan-
tas. Gerbiamas svečias aplankė vietini-
nius ir kai kurie turėjo progos išgirsti
nepaprastai įdomių ištraukų iš jo nau-
jos, dabar spaudai ruošiamos knygos.

VĖL LIETUVISKOS PAMALDOS
Grįždamas iš atostogų kun. A. Valiū-
ka buvo apsisostę Kordoboj ir rugpjū-
čio 27 d. atlaikė lietuviškas pamaldas
Barrio Ingles parapijoj. Į bažnyčią bu-
vo susirinkę nemažas skaičius lietuvių,
buvo giedamos lietuviškos giesmės. —
Po pamaldų p. p. Sadukų namuose įvy-
ko bendri pietūs, o po jų jaukus pobū-
vis.

J. K.

J. GINTYLA

Dr. Med.

Elektrotėrija, reumatizmas, išijos
(ciatica)
Consultorio del Dr. Beaux
c. José Evaristo Uriburu 1312, I, A
T. E. 42-2036
pirmad., trečiad., penktad.
10 — 13 val.
antrad., ketvirtad., šeštad.
15 — 18 val.

Visam pasauli mažieji skaito
vaikų laikraštėlių "EGLUTĖ".
Joje daug gražių skaitymų ir
eilių.
"LAIKAS" patarpininkauja
norintiems ją užsisakyti.

ELEKTROS INSTALACIJA

Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elek-
trinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

PRITYRUSI MODISTĖ

Onutė Zupkienė
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

Rudolfo Kureikio

LIETUVIŠKA KIRPYKLA
DRASIL 000 22 JUNIO
(priešais Lietuvių Salę)

Nauja Moteriškų Rūbų
SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA

"EUROPA"
Kepama įvairių rūšių lietuviška duo-
na. Pardavimas vietoje ir su prista-
tymu į namus. Priimami užsakymai
įvairių švenčių ir iškilnių paruošimui
Jonas Molekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecanico, Alu-
minio y Herrajes en General. Sec-
ción Mecanica y Estampados. Matri-
ces de todas clases y para toda
Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 Montevideo

Alfonso Bartašiuo

Metalų liejimo ir apdirbimo Įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

SKAITYTOJAMS ŽINOTINA!

Paskutiniu laiku labai pabrango spauda.
"LAIKAS" negalės būti siuntinėjamas tiems, kurie tuo-
jau neužsimokės prenumeratos. Todėl labai prašome
nedelsiant kreiptis į "LAIKO" Administraciją arba į ar-
timiausią platintoją ir atsilyginti. Visiems iš anksto nuo-
širdžiai dėkojame.

Diplomuota Modistė

Magdalena Tumosienė
Priima įvairius sezoninius ir prog-
nius užsakymus
Sarmiento 510 Avellaneda

Mechaninė Dirbtuvė

Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

BALDŲ FABRIKAS

Gaminami visų rūšių ir stilių
baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721, Buenos Aires

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ

Gaminami įvairių rūšių baldai
valgomiesiems - miegamiesiems
ir t. t.
Savininkas
Nikodemus Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMILIJA

Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
Villa del Parque T. E. 50-7319

KEDŽIŲ FABRIKAS

Atlieka įvairius užsakymus ir prista-
to į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

Bronzos valcavimo ir vamzdelių

traukimo DIRBTUVĖ
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS

Sveiki valgiai, greitas ir manda-
gus patarnavimas.
Savininkas
Josė Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda — T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika

Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16—18,
šeštadienį 13—17 ir Sekm. 13—16 v.
Patogiausias susisiekiimas col. 10
(iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"

Lietuviškoji radio valandėlė kiekvie-
ną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

ALMACEN

ANTONIO BUNDINIS
CANNING 1706, CAPITAL
T. E. 72-4020
Lietuviams, perkantiems daugiau
kaip už 50 pežų, daroma 10 % nuo-
laida.

CASA MUSKETAS

Oficialus atstovas radio aparatų
Victor y Marconi
★
Plokštelės
Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

M. Valantinas

Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 — Valentin Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žiba-
lines ir elektrines virtuves (coci-
nas), kambariams šildyti krosnis
(estufas), šaldytuvus (helade-
ras), ventiliatorius ir kitus namų
reikmenis.

LIETUVIŠKA VALGYKLA

RESTORANAS
Kazimieras Duda
Savininkas
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai.
Mandagus ir greitas patarnavimas
Pedro Mendoza 2117. T. E. 21-2952

KEDŽIŲ DIRBTUVĖ

M. Šlikas
PASAJE BLANDENGUES 3015
(altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Jeigu nori pirkti arba parduoti

LOTA
bet kokio dydžio ir bet kokioje vie-
toje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių

Parduotuvė
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabilo 651
Villa Porvenir Avellaneda

ELEKTRINIS KEDŽIŲ FABRIKAS

"LIT"
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi
įvairūs užsakymai. - Pristatome į
visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, pras-
kynęs kelią šiai pramonės šakai
Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831
(aukštuma Avenida Mitre 4500)

CIUZINIŲ IR UZUOLAIDŲ

DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ
Parduodama bovelna, vilnos ir įvai-
rių drobės. Daroma valizoms užval-
kalai. Taisomos įvairios minkštos ke-
dės, daromos gulos kedės ir turkiš-
kos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

Pigiai parduodu
modernišką rankinę audimo ma-
šiną (2 metrų platumo). Kreip-
tis: Andonaegui 2351, Dep. A.,
Villa Urquiza, Capital.

Liet. Pamaldos

Montevideo Mieste
vyksta antrąjį mėnesio sekma-
dienį 10 val. Švč. Jėzaus ir Ma-
rijos širdžių parapijos bažnyčio-
je, Posolo 4025, pusrasties kvad-
ros nuo avda. Gral. Flores.

Lietuviška Stiklo Įmonė

Gaminami ir parduodami gražiausio
stiliaus stiklai restoranams, viešbu-
čiams, klubams, kavinėms ir šeimoms
pilnais sąstatais ir dalimis. Išnuomo-
jami asadoms, piknikams ir
dideliems pokyliams.
Savininkai
**P. VIDŪNAS, A. MASIULIS,
VL. PALAČIONIS**
Centras:
Zavaleta 551, Capital T. E. 61-8765
Skyrius:
Dr. Juan Madera 1694 — Capital
T. E. 61-8690

MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ

Savininkai
Mikelionis ir Gelbuda
Martinez Rozas 971
Villa Crespo Buenos Aires

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS

Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui
veržti fabrikas. Gaminama automotinėmis staklėmis
BRANDZEN 2555
AVELLANEDA T. E. 22-9264
T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812

Jeį siuvėjas reikalingas,
Būk taupus, ekonomingas:
Drąsiai ženkį pas NENIŠKĪ.
Negaišnodamas nė biškį.

Siuva jis ir miesto frantams
Ir įtinka elegantams.
Nors pigiai paims siuvėjas,
Džiaugsies, į svečius nuėjes!

JUOZAS NENIŠKIS

DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabilo 1200)
Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ

Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos
geležinės ir bronzinės veržeklės
Inž. JONAS RAMANAUSKAS
ANATOLE FRANCE 390
SARANDI T. E. 22-2034 AVELLANEDA

Modas J. Survila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

Elzé ir Antanas Barzdžiai

Šio "Laiko" nr. Garbės Leidėjai yra Elzé Vaitkevičiūtė ir Antanas Barzdžiai.

Pramoninkas ANTANAS BARZDŽIUS Lietuvos saulę pirmą kartą išvydo 1900 m. rugsėjo 1 d. Dargužių km., Stačiūnų valsč., Šiaulių apskr. Ten prabėgo ir jo jaunystės metai, ten įsigijo pirmųjų mokslo žinių, ten taip pat išmoko mylėti savo tėvynę ir savo tautą. 1927 m. p. Barzdžius, jau suaugęs vyras paliko savo mieląją tėviškę ir at-

žiuvo į šį tolimą kraštą. Ji dirbo įvairius darbus keletą metų ir jau pajėgė tai pat prasimušti iš pirmųjų sunkumų. Susipažinusi su p. Barzdžium, 1945 m. sausio 27 d. už jo išteklėjo ir sukūrė lietuvišką šeimą.

Ponai Barzdžiai dabar turi įvairaus dydžio vamzdelių traukimo ir bronzos valcavimo nuosavą fabriką pačiame Buenos Aires centre, Alvarez Jonte 1657, turi namus Sarandí, c. Plaza 261, turi taip pat savaitgaliams praleisti

keliavo į Argentina, kur pradėjo naują gyvenimą, emigranto vargus ir kur sunkia kova ir kietu darbu pasiekė savistovumo, įsigydamas nuosavą fabriką. Atvažiavęs Argentinon, kurį laiką jis darbovosi tai viename, tai kitame darbe, bet 1937 m. pradėjo dirbti su kitu dailininku jau nuosavoje įmonėje. Už dvejų metų pradėjo dirbti pilnai nepriklausomai bronzos valcavimo darbus. Tas darbas jam sekėsi, jo fabrikas kilo, ir jau dabar p. Barzdžius gali džiaugtis visai rimta nuosava įmone.

ELZĖ VAITKEVIČIŪTĖ BARZDŽIUVIENĖ yra kilusi iš Vabalniko, Biržų apskrities. Argentinon krantus p. Barzdžiūvienė pasiekė 1939 m. sausio 2 d. Kaip daugeliui mūsų tautiečių naujame krašte, taip ir jai pradėjo teko susidurti su visais ateivio sunkumais, bet ji nepasidavė jiems ir visa energija stengėsi pateisinti tas viltis, del kurių va-

grazią sodybą su naujai pastatytu vasarnamiu bei maudymosi baseinu 29 kilometre važiuojant į La Platą (Est. 29 Klm.). Jų ketverių metų sūnelis Vitas yra gražiai auklėjamas ir auga savų tėvelių džiaugsmui ir ateities viltims.

Nors užsiėmė savo fabriką ir šeimos reikalais, p. p. Barzdžiai mėgsta lietuviškus parengimus ir juos mielai lanko. Jie remia savo ištekliams lietuvišką kultūrinį darbą ir su visu nuosirdumu prisideda prie lietuvių kultūrininkų pastangų plėsti lietuvišką meną, kelti jų tautiečių sąmonę ir jų kultūrinį lygį. Jų šeimoje jauči lietuvišką nuosirdumą bei lietuvišką vaišingumą.

"Laiko" Redakcija ir Administracija, sveikindama savo naujuosius Garbės Leidėjus, prašiusius savo vardus į spaudos rėmėjų eilės, su nuosirdumu taria lietuvišką aciu.

GIMIMO DIENOS MINĖJIMAS VILLA LUGANO

Ruysėjo 2 d. Dr. Basanavičius Vardo Lietuvių Centro patalpose, Villa Lugano, buvo gražus p. Birutės Petrauskaitės 20-ties metų sukakties paminėjimas. P. Birutė yra vienintelė p. p. Petronėlės Norkaitytės ir Broniaus Petrauskų duklė, gerai kalbanti lietuviškai ir turinti gerą tarnybą vienoje argentinų įstaigoje. Jos tėvelis, žinomas Lietuvių Centro veikėjas ir buv. pirmininkas, yra miręs prieš keletą metų. Gimimo Dienos proga ji su savo mamyte suruošė jaukias vaišes jai sveikinusiems savo artimiesiems ir draugams. Gražiai papuoštoje Lietuvių Centro salėje buvo didelis būrys svečių, tarp kurių matėsi L. Centro pirmininkas K. Mankus su šeima, p. K. Deveikis su šeima, p. P. Kisielius su šeima, p. J. Sudnius su Ponia, p. A. Petrauskas su Ponia, p. J. Bražėnas su šeima, p. A. Misiūnas su šeima, p. J. Aukštikalnis su dūkra Benita, p. B. Survila, p. A. Rimkevičius su šeima,

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALĖJE

Rugsėjo 24 d., sekmadienį, Šv. Cecilijos choro parengimas lietuviško radio pusvalandžio naudai. Bus linksmas vaidinimas, dainos, solo. Pradžia 17 (5) val.
Spalių 1 d., sekmadienį, Labdaros Dr-jos parengimas su vaidinimu ir šokiais. Pradžia 17 (5) val.
Spalių 8 d., sekmadienį, Čiurlionio minėjimas su pianisto A. Kuprevičiaus paskaita, piano ir smuiko koncertu, kurį atliks pianistas A. Kuprevičius ir smuikinininkė E. Kuprevičiūtė. Pradžia 18 (6) val. Po programos pasilinksminimas.
Spalių 15 d., sekmadienį, Moterų-Mergaičių Dr-jos "Birutės" parengimas su linksma komedija "Moderniška kaimo moteris" ir kitais įvairumais. Po programos pasilinksminimas. Pradžia 17 (5) val.

"Laiko" Garbės Leidėjai

...Andrius Ališauskas ir Vladė Ališauskaitė, Marija ir Juozas Ališauskai, Jonas Aukštikalnis, ELZĖ IR ANTANAS BARZDŽIAI, Marija ir Juozas Bendorinai, Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė", Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jinas Čekanauskai, Kazimieras Čibiras, Vanda Čikstienė, Juozas Daugirdas, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfina Gegaitė ir Juozas Šulnis, Danutė ir Jurgis Gilvydžiai, Laimutė Šlapelytė Grauzinienė ir Dr. Kazimieras Grauzinis, Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Igaliotas Ministras P. Amerikai, Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr-ja, Adelė ir Vincas Grigaičiai, kun. Stanislovas Grigaliūnas, Valerija ir Kazimieras Kaminskai, Ona aKsparienė, Adolfas Kaušinis, Povilas Milišauskas, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Rosarij Lietuvos Bendruomenė, Ursulė ir Pijus Sakalauskai, Marija ir Kazimieras Stančiūnai, Marija ir Petras Šantarai, Paulina ir Vladas Urbiečiai.

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Jurgis Tonkūnas \$ 35.—, Mušketas \$ 30.—, J. Bendorinas \$ 15.—, Ksavėra Mainelytė \$ 5.—, Vaclovas Rymavičius \$ 5.—.
Visiems paskelbtiesimes ir nepaskelbtiesiems "Laiko" Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką aciu.

VARDADIENIS PAS "LAIKO" GARBĖS LEIDĖJUS

"Laiko" Garbės Leidėjai p. p. M. ir J. Ališauskai p. Marijos Ališauskienės vardo dienos proga rugsėjo 9 d. savo artimiesiems ir bičiuliams surengė jaukias vaišes, kuriose buvo kultūringai pasikalbėta, pasidalinta mintimis svarbiausiais dabarties reikalais ir pasilinksmintas. Svečių tarpe buvo Marijonų viršininkas kun. J. J. Jakaitis, kun. J. Margis, kun. V. Šimanskis, agr. A. Šantarai su Ponia ir dukrele, p. p. M. ir P. Šantarai, p. N. Vėjūnas su Ponia ir dukrele, p. A. Ališauskas, p. Vl. Ališauskaitė, p. J. Ališauskas su Ponia, p. p. O. ir P. Mainoniai, "Laiko" atstovas ir k.

RUOŠIAMAI GARBĖS LENTAI PIRMININKO SAN MARTIN NAMO AUKOJO:

Po \$ 50: Susirūpinimas Lietuvių Argentinijoje ir Lietuvių Jaunimo Draugija Argentinijoje: \$ 10. — Juška \$ 6-R. Jospaitis, po \$ 5: O. Čikstienė, K. Liaudanskis, J. Deveikis, J. Trinkūnas, K. Černiauskas, K. Ramanauskas, M. Šlikas, P. Čiadiš, J. Čiadiš, A. Čiapas, V. Valys, V. Kinderavičius, P. Keršys; po \$ 3: B. Bučys, A. Deimantavičius, R. Bukėnas; po \$ 2: J. Zelvitis, P. Karavaitis, A. Trečiūra, J. Balsys, F. Winkler, F. Šimkevičius, J. M., A. Vidžiūnas, B. Martinėnas; po \$ 1: E. Šunskienė, Josefina, P. Trepuila, J. Gvalda, K. Vaštaka, S. Dadyš, J. Vaičiūnas, A. Mikučionis, V. Balenka, A. Jackūnas ir kiti (neįskaitomos pavardės).

Tautos šventės proga (rugsėjo 10 d.) p. A. Mikėlionienė ir p. V. Jusaitis surinko: po \$ 10: P. Ramanauskas, T. Daukantas, K. Čibiras, A. Žekytė, Sidlauskas; po \$ 5: L. Zeina, J. Gudauskas, Čičiūnas, Petrusėvičius, V. Macaitis, Palacionis, Mikėlionis, Krjėonis, V. Veseliasauskas, Mačiulis, A. Zotovienė, P. Dambravas, Kričiūnas, Kazlauskas, V. Dambravas, Kriksčiūnas, Kazlauskas, V. kiti, kurie nepasirašė arba pavardės neįskaitomos. Iš viso surinkta \$ 353,70.

Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkoja Liet. Isl. Centro Valdyba

ANTANUI BARZDŽIUI 50 METŲ

Šio "Laiko" nr. Garbės Leidėjas p. Antanas Barzdžius rugsėjo 3 d. savo vasarnamy, Klm. 29, iškilmingai atšventė savo amžiaus 50-ties metų sukaktį. Sulaukusį taip garbingo amžiaus mūsų kolonijos pramonininką pasveikinti ir geros ateities palinkėti buvo susirinkę nemažai jo bičiulių, kurių tarpe buvo kun. dr. K. Černiauskas, M.I.C., kuris su kaktuvininkui tarė nuosirdų pasveikinimo žodį, p. J. Šimkevičius su šeima, inž. J. Čekanauskas, p. K. Gasevičius, p. A. Barzdžius su Ponia, p. P. Brazdžius su Ponia, p. J. Aukštikalnis su šeima, p. B. Eidukonis su šeima, p. p. Tumėnai, p. p. Petraičiai, p. V. Cibavičius, p. p. Černiai ir kt. Tenka palinkėti garbingam sukaktuvininkui ilgiausių metų ir nepamiršti taip pat ir toliau lietuvišką kolonijos reikalų.

K. S.L.A. SKELBIMAI AUKŲ IR PASKOLŲ RINKĖJŲ ZINIAI

Kadangi S.L.A. draugijos rūmų statyba eina visu sparčiau ir greitai bus užlietas cementinis stogas, tai sąryš su tuo prašomi visi, kuriems yra itek-

LAIKAS

Demando Luano MENDOZA 2280, Avellaneda, Buenos Aires

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 4015

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 318870

Director responsable: Pbro. Cašimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siūsti Administratoriui: Francisco Garšva. KAINA: Argentinijoje metams \$ 15, pusmečiui \$ 8, atskiras nr. 80 centavų. Urugvajuje metams 4 Urugv. peza. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gauti "LAIKĄ" ORO PASTU, prie metinės prenumeratos reikia pridėti: Pietų Amerikoje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950 RUGSEJO (SEPTIEMBRE) 23 D., ŠEŠTADIENIS Nr. 16 (32)

P. P. URBIČIŪS ŠEIMOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 16 d. "Laiko" Garbės Leidėjai pramonininkai Paulina ir Vladas Urbiečiai savo vyresniojo sūnaus Rudolfo 15-ko metų gimimo proga surengė savo artimiesiems bei draugams jaukų priėmimą. Ta proga buvo susirinkę pasveikinti p. p. Urbiečius ir jų sūnų žymesnieji mūsų kolonijos pramonininkai ir kiti jų artimieji draugai, tarp kurių matėsi p. E. Čekanauskienė, p. inž. J. Čekanauskas su Ponia, p. Kaz. Deveikis su Ponia, p. S. Deveikis su Ponia, p. V. Paliulionis su Ponia, p. p. Černiai, p. V. Andriūška su Ponia ir dukra stud. med. Irena, p. p. Staneikai, p. J. Kučinskis su šeima ir kt.

SV. CECILIJOS CHORO

Vokietijoje esančių tremtinių naudai suruošto vakaro š. m. rugpjūčio 13 d. Apyskaita

Gauta pajamų	\$ 678,00
Išleista	\$ 467,00
Gryno pelno	\$ 211,00
Aukų gauta	\$ 80,00
Iš viso gauta	\$ 291,00

Tremtiniams aukojo: \$ 20,— J. Jankauskas, \$ 10.— T. Mikalauskas, po \$ 5.— I. Padvalskis, L. Zarskis, J. Grigaravičius, K. Misiūnas, V. Rymavičius, K. Balsis, A. Danauskas, V. Macaitis, K. Misiūnas, I. Valantinavičius. Sv. Cecilijos Choro Valdyba.

S.L.A. DRAUGIJOS NARIAMS

S.L.A. draugija šiandien eina prie savo darbo pastatydamas didelį ir gražų valoną, kuriame kiekvienas lietuvis atras sau ramų kampelį gražiai praleisti laiką ir pasilinksinti tikroje lietuviškoje nuotaikoje. Tai bus tikras lietuviškos kultūros židinys. Bet tam darbu reikalingi pinigai. Tad kam brangi lietuviška veikimas, kam brangi lietuviška kultūra, prisidėkite ne atidėdami aukomis, paskolomis ir bendru darbu. Atlikite į talką, kas kuo galite. Už tai iš anksto nuosirdus aciu.

S.L.A. Pirmininkas

S.L.A. SPORTO KLUBO ASADO

S.L.A. draugijos jaunimo Sporto Klubas rugsėjo 24 d. lygiai 12 val. Av. San Martin 5215, Lanus Oeste, pavasario sutikimui ruošia pietus-asado. Bilietai pietums prie durų nebus parduodami. Prašome įsigyti iš anksto.

St. Majauskas, S.L.A. Pirmininkas

Korėjos gyventojai mėgsta draugauti su amerikiečiais.

JAUKI ŠEIMOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 17 d. p. p. M. ir J. Stūrevičiai, Avellanedoje, savo dūkreles Birutės gimimo dienos proga savo artimiesiems surengė jaukias vaišes, kuriose buvo pasidomėta, lietuviškais rūpėtais pasidalinta ir pasilinksmintas. Svečių tarpe matėsi mūsų visuomeninio

LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRO DEŠIMTMETIO MINĖJIMAS

Lietuvai Išlaisvinti Centro Valdybos pagerbimo arbatėlė įvyko š. m. rugsėjo 3d. Lietuvių salės svetainėje. Ypač buvo pagerbtas p. Ignas Padvalskis, kuris nuo pat tos organizacijos įsikūrimo iki šiai dienai, t. y. jau 10 metų jai nenuilstamai pirmininkauja. Be p. Padvalskio L. I. Centro valdyboje dar dalyvauja įvairių patrijotinių organizacijų atstovai: Z. Juknevičius, J. Gilvydis, A. Šantarai, K. Misiūnas, V. Rymavičius, A. Petravicius ir kiti. Visi kalbėtojai, — A. Šantarai, kun. J. Jakaitis, M.I.C. "Laiko" redaktorius Dr. P. Brazys, kun. A. Grauslys, A. Petravicius. Lietuvos Pasiuntinys atstovas K. Čibiras, J. Gilvydis, — pabrėžė tą didelį pirmininko ir kitų valdybos narių pasiaukojimą, nuveiktus darbus ir ateičiai sudėtas viltis. Visų dalyvavusių linkėjimai buvo, kad greitai galėtų pakeisti savo vardą į Lietuviai Remti Centrą, kai Lietuva nuikiota ir sunaikinta pradės kurti naują savo gyvenimą. Pirmininkas p. I. Padvalskis savo kalboje priminė tuos visus sunkumus, kurie lietuviško darbo kelyje pasitaikė, tuos nuveiktus bendromis jėgomis darbus, padėkoji visiems, kurie uoliai savo pareigas tėvynėi atliko, ypač Lietuvos Pasiuntinys, T. T. Marijonams ir visiems prie Lietuvos laisvinimo darbo prisidėjusiems.

SPORTO KOMITETO PRANESIMAI

Sporto aikštė lietuvių parapijos sode pamažu taisyoma ir darbas žengia pirmyn. Parapijos lėšomis buvo įsigyti langams apsaugoti steliai, kuriuos išleis Liet. Sporto Klubas "Grandis" nariai: R. Jospaitis, A. Naujokas ir P. Karavaitis.

Rugsėjo 17 d., sekmadienį, parengimas su šokiais Sporto Komiteto naudai gerai pavyko. Šokius rengė Lietuvos "Vyčiai", ir darbovosi "Vyčių" valdybos nariai bei Albertas Maniūšis, Juozas Matulionis ir Alfonsas Krivickas. Per šokius laimės lošimams vadovavo V. Šlefertaitė, R. Jospaitis ir A. Kaibutis.

Šia proga Sporto Komitetas nuosirdžiai dėkoja ponams Z. Jauniui, A. ir V. Rastauskams, kurie prisidėjo prie pirmojo rifo paruošimo, ir, be to, dėkoja visiems, kurie savo aukomis bei darbu prisidėjo prie šitų reikalingų sportui patalpų parengimo. Kviečiame visus ir toliau remti Sporto Komiteto parengimus bei promogas ir už tai iš anksto tariame visiems lietuvišką užsipelnytą aciu.